

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2014. szeptember XXV. évf. 9. szám – 390 Ft

**ÖT ÉVE MAGYAR
FELSÉGJELLEL**

97708656300614009

34 2014 NYARÁTÓL A HM TÁRSADALMI KAPCSOLATOKÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRSÁGA, ILLETVE AZ ÁLTALA FELÜGYELT HM NEMZETI RENDEZVÉNY-SZERVEZŐ HIVATAL KOORDINÁLJA A JOGSZABÁLYOKBAN MEGHATÁROZOTT ÁLLAMI ÉS KIEMELT FONTOSSÁGÚ ÜNNEPI RENDEZVÉNYEKET.

16 Lukács Viktor százados, a Nehéz Légiszállító Ezred egyetlen magyar repülőgép-vezetője már gépparancsokként repülhet.

24 A békéscsabai és bánkúti 3D-s lokátorok veszik át az MH 54. Veszprém Radarezred 21. és 22. radarszázadainak feladatát.

32 Politikai vezetők szerepében is tudniuk kell konszenzuson alapuló döntést hozni a NATO Defense College katona hallgatóinak.

A MAGYAR HONVÉD MAGAZIN KÖVETKEZŐ SZÁMA 2014. OKTÓBER 10-ÉN JELENIK MEG.

HADERŐ

Haza és szolgálat 4

NAGYVILÁG

Irak szétesőben? 8

Radar 12

Missziós hírek 14

SEREKSZEMLE

Aki a gépen parancsol 16

Augusztusban történt 20

Három dimenzióban 24

Logisztikus kommunikátor 28

Információ első kézből 32

Ünnepek új kezekben 34

Öt éve magyar felségjellel 38

HADITECHNIKA

Problémás páros 40

Vaskupola rakétákból 44

HÁTORSZÁG

Taxival a frontra 48

Mesélő emlékek 52

Vívódások 56

Amikor felkel a nap 59

Közérdekű 60

A nagy törökverő 62

52 Múlt és jelen, tiszteletadás és emlékezet tükröződik Katona József nyugállományú zászlós gyűjteményében.

A Honvédelmi Minisztérium magazinja XXV. évfolyam 2014. 9. szám

Kiadja a HM Zrínyi Térképezési és Kommunikációs Szakszolgálat Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó: DR. BOZSONYI KÁROLY ügyvezető

Nyomatás: A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető: A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B Postacím: 1440 Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315, HM: 27-913 fax: 459-5351 E-mail: magyarhonved@armedia.hu

Főszerkesztő:

SZABÓ BÉLA
Olvasószerkesztő:
GYÖRI LÁSZLÓ

Lapszerkesztők:
TRAUTMANN BALÁZS, FEITH LÁSZLÓ

Hírszerkesztő:
SINKA ISTVÁN

Régió-tudósítók:
GALAMBOS SÁNDOR, KÁLMÁNI GÁBOR

Fotóriporterek:
DÉVÉNYI VERONIKA, GALOVTSIK GÁBOR,
KRASZNAI-NEHREBECZKY MÁRIA, RÁCZ TÜNDE (KEPSZERKESZTŐ), TÓTH LÁSZLÓ

Tervezőszerkesztő:
GRÓF ISTVÁN

E HAVI MAGAZINUNKAT
TRAUTMANN BALÁZS **SZERKESZTETTE**

Borítófotó: Dévényi Veronika

ISSN: 0865-6932
Lapunk az Európai Katonai Saj-
tószelettség (European Military Press
Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletéga (1089 Bp. VIII., Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailen: hirlap-elofizetes@posta.hu, faxon: 303-3440.

További információ:
06-80-444-444

HAZA ÉS SZOLGÁLAT

EBBEN AZ ÉVBEN SZÁZTIZENKILENC IFJÚ TISZT AJÁNLOTTA FEL A LEGBECSESEBBET, AZ ÉLETÉT A HAZA VÉDELMEÉRE AUGUSZTUS 20-ÁN, BUDAPESTEN, A KOSSUTH LAJOS TÉREN. A TISZTAVATÁSON UGYAN SZAKADT AZ ESŐ, DE EZ TALÁN CSAK MÉG ÜNNEPÉYESEBBÉ TETTE, AMINT AZ IFJÚ JELÖLTEK EGYÜTT HARSOGTÁK: „A HAZÁÉRT MINDHALÁLIG!”

A múlt tapasztalataiból okulva ma nekünk kell Szent István magyarjainak munkáját folytatni, nekünk kell közös megoldásokat találni közös kérdéseinkre, és elkerülni a múltunkból ismert veszélyes csapdákat” – mondta Áder János köztársasági elnök az államalapítás ünnepén, Magyarország lobogójának felvonását követően, a Kossuth Lajos téren tartott tisztavatáson.

Áder János a téren felsorakozott tisztjelöltek előtt azt hangsúlyozta: a mi közös feladatunk megtartani és új, XXI. századi értékekkel gyarapítani államiségünket. „Nekünk, mai magyaroknak kell képesnek lennünk arra, hogy olyan magasra emeljük országunkat, amint az erónkból és tehetségünkön belülről telik”. A köztársasági elnök szerint a közös sikerhez négy dolgot érdemes szem előtt tartani: a hétköznapi minden nehézsé-

ge ellenére méltányolnunk kell annak jelentőségét, hogy békében és szabadságban élhetünk, több tiszteletet kell adnunk egymásnak, örülnünk kell mások sikerének, vissza kell állítanunk jogait a teljesítmény megbecsülését, mert csak ez viheti előre személyes és közös sorsunkat, és úgy kell gazdálkodnunk természetes erőforrásainkkal, hogy azokat megóvjuk gyermekeink és unokáink számára is.

Áder János kiemelte, hogy minden ünnep egy-egy fontos alkalom az életünkben, ilyen augusztus 20-a is, amely nemzeti önbecsülésünk napja, és amelynek politikai nemzetünk az ünnepeltje. „Ennek a napnak mi magunk vagyunk az ünnepeltjei, mi mindannyian, akik magyarként együtt alkotjuk államunkat, együtt alkotjuk nemzetünket. Amikor augusztus 20-át ünnepeljük, akkor nem csupán államalapító szent királyunk előtt adunk tiszteletet, akik az elmúlt ezer esztendőben előttünk jártak, megőrizték ál-

lamiségünket, de tiszteletet adunk egymásnak is, minden magyarunk, hazánk minden egyes polgárának” – mondta, hozzátéve, hogy több mint harminc emberöltőnyi idő telt el Szent István államalapítása óta, ez a több mint ezer esztendő pedig itt lüktet ereinkben, itt munkál szokásainkban, jellemünkben, hitünkben, reményeinkben, itt munkál egész kultúránkban.

„Az egymás nyomdokában élő népek sorsából mi, magyarok megtanulhattuk, hogy a mi igazságunkat, az érdekeinket nekünk magunknak kell képviselnünk, és azt is, hogy érdekeink gyakran csak mások érdekeivel együtt érvelhetőek” – hangsúlyozta a köztársasági elnök, aki szerint megtanulhattuk azt is, hogy tévedéseinkért, hibáinkért és bűneinkért mindig nagy árat kell fizetnünk. „Hibáinkból nekünk kell okulnunk, bűneinkért nekünk kell vezekelnünk” – tette hozzá. A tisztjelöltekhez szólva kijelentette: az elmúlt ezer évből megtanulhattuk azt is, hogy a szövetségeseink számának gyarapításán érdemes dolgozni, ez a legjobb módja annak, hogy megvédjük országunkat és megvédjük hazánkat. „Az ország gyarapodásának alapvető feltétele, hogy képesek legyünk megvédeni mindazt, ami a miénk; ezért fejezem ki megkülönböztetett tiszteletemet azoknak a honvédtiszteknek, akik ma esküt tesznek arra, hogy életük árán is megvédik Magyarországot, megóvják hazánkat” – mondta Áder János. „Tisztelt esküt tevők, az önök legfontosabb feladata békén biztosítani, a szolgálat azért, hogy hazánk a NATO tagjaként mindig elegendő erővel rendelkezzen ahhoz, hogy békénken senki se merje háborgatni” – fogalmazott az államfő.

„Felemelkedés csak akkor születik, ha az állam és polgárai közötti felelősség egyensúlyban van” – jelentette ki. Ha az állam nemcsak felelősséget tesz polgárai vállára, hanem maga is felelősséggel viseltetik polgárai iránt.” Áder János felelevenítette az ország történelmi fordulóját, amelyekből – mint mondta – érdemes tanulni: száz éve tört ki az első világháború, amely után „hosszú időre szétszakították nemzetünket”, és hetven éve kezdődött zsidó és cigány honfitársaink haláltáborokba deportálása. „Hetvenéves tapasztalat, hogy az állam soha, semmilyen ideológia nevében sem fordulhat saját polgárai ellen” – hangsúlyozta. Hozzáfűzte: a szovjet csapatok 1956-ban a magyarok szabadságharcát ugyan leverték, szabadságvágyát azonban nem tudták megsemmisíteni.

Huszonöt évvel ezelőtt vált visszafordíthatatlanná a békés polgári átalakulás folyamata, és a magyarok elindították a vasfüggönnyel szétszakított Európa újraegyesítését. „Ekkor tettük egy-értelművé ismét, hogy hűek maradtunk a Szent István-i örökséghez” – mondta, majd hozzátette: államalapító királyunk nyugatra tekintett. A sorsfordító események sorát úgy folytatta: tizenöt évvel ezelőtt az ország sikeresen csatlakozott a NATO-hoz, és tíz évvel ezelőtt vált az Európai Unió tagjává.

Hende Csaba honvédelmi miniszter a Parlament előtt úgy fogalmazott: csak a nemzet által szeretett és az állam által megbecsült honvédség lehet sikeres. Az az ország, amelynek polgárai nem hajlandók kiállni önmagukért és egymásért, elveszítheti mindazt, amit együtt és külön-külön megszereztek és felépítettek. Idehaza azonban „megfordult a szél”, és évről évre többen vá-

lasztják a tisztí pályát: 2011-hez képest kétszer annyi tisztet avatnak most a Kossuth téren. Egyre több és több fiatal találja meg az utat, hogy megismerje a honvédséget, és részt vállaljon a haza védelméből. „Csak az az ország élhet szabadon, csak az a nemzet maradhat meg, amely képes gondoskodni a maga védelméről” – hangsúlyozta a tárca vezetője.

Hende Csaba a téren felsorakozott száztizenkilenc tisztjelölthöz szólvá rámutatott: arra vállalkoznak, hogy ennek az országnak, ennek a nemzetnek a pallosai legyenek. „A biztonságunkat bízunk rátk, a nemzet bízik bennetek, és ti is bizony számíthatok a magyar államra”. A miniszter emlékeztetett: egy évvel ezelőtt senki sem gondolta, hogy egy szomszédos államban háború tör ki, sem azt, hogy egy terroriszervezet új államot hoz létre Irakban. „Elmondhatjuk hát, hogy a világ nem lett sem kiszámíthatóbb, sem békésebb, és ma sem tudjuk, mit hoz a jövő” – fűzte hozzá. Szavai szerint ugyanakkor emlékezni kell a magyar katonák helytállására, arra a bátorságra és hősiességre, amit a legnehezebb helyzetekben is felmutattak, emlékezni kell a katonai teljesítményekre is.

A Honvédség tortáját Kúti Mónika honvéd tisztjelölt vágta fel.

Hende Csaba kitért arra, hogy hajdan úgy vélték: „Ha békét akarsz, készülj a háborúra”. Most, az első világháború kitörésének századik évfordulóján pedig azt mondjuk: ha békét akarsz, emlékezz a háborúra. Emlékezni kell a sok áldozatra, a katonák helytállására, bátorságára, hősiességre, a katonai teljesítményre. Az egyik legfontosabb biztonsági tényezőnek azt nevezte, ha az emberek értik a katonai biztonságot, a honvédelem fogalmát, és hajlandóak áldozatot hozni ezen ügyért. Hende Csaba szerint Magyarországon ezen a téren az elmúlt években javult a helyzet.

A honvédelmi miniszter pár nappal az avatás előtt, a Nemzeti Közszerződési Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának oklevéltadó ünnepségén köszöntötte a végzős tiszteket. Akkor azt mondta: „Szolgáljátok a magyar hazát, a magyar nemzetet, a benne élő embereket, ott és úgy, ahogy arra szükség van és lesz, ahogy kell.” Rámutatott továbbá: rájuk vár az a feladat is, hogy a szovjet haditechnika lecsérése után bevezessék az új fegyverrendszereket a saját szakterületükön. „Örizzétek meg tisztán tiszti kardotokat, folt soha ne érje a pengét, és ez a penge legyen mindig

Országszerte és a határon túl is ünnepségeket tartottak államalapító Szent István ünnepén. A tisztavatás programja az MH Vitéz Szurmay Sándor Budapesti Helyőrség Dandár 32. Nemzeti Honvéd Díszegysége zenekarának műsorával, majd különleges díszelgő csoportjának bemutatójával kezdődött. Ezt követően a Himnusz hangjaira felvonták Magyarországot lobogóját a Parlament előtt.

éles. Éppen olyan legyen, mint amelyen nektek is lenni kell” – hangsúlyozta a miniszter.

Augusztus huszadikán, a Kossuth téren, a 2011-ben újraindított ludovikás hagyományt követve, fogadalmukat kardrántással, majd a „A hazáért mindhalál!” felkiáltással erősítették meg a Nemzeti Közszerződési Egyetem újonnan végzett tisztjei, akik közül negyvenen jeles, ötvennyolcan pedig jó eredménnyel fejezték be tanulmányaikat.

Az eskü szövegét Takács Márk, az MH Ludovika Zászlóalj kiválóan végzett ifjú hadnagya mondta elő. Az ünnepen mások mellett jelen volt Kövér László, az Országgyűlés elnöke, Pintér Sándor belügyminiszter, valamint dr. Benkő Tibor, a Honvéd Vezérkar főnöke, illetve közéleti személyiségek, a diplomáciai testület tagjai, köztük katonai attasék.

IRAK SZÉTESŐBEN?

AMERIKAI LÉGICSA PÁSOK, ÉLELMISZERT ÉS IVÓVIZET EJTŐERNYŐVEL LEDOBÓ C-17-ESEK JELZIK: KATONAI ÉS HUMANITÁRIUS KATASZTRÓFA FENYEGET IRAK ÉSZAKI RÉSZÉN. AZ ORSZÁG KÖZPONTI KORMÁNYZATA EGYRE NAGYOBB TERÜLET FELETT VESZÍTİ EL ELLENŐRZÉSÉT, A HADSEREG JELENTŐS RÉSZE HARC NÉLKÜL VISSZAVONUL. A NYERTES A TÉRSÉG ÚJ „ERŐS EMBERE”, AZ ISIS NEVŰ TERRORSZERVEZET.

Gyakorlatilag igen, államelméleti vagy nemzetközi jogi értelemben azonban nem szakadt három részre Irak – mondta el Csiki Tamás, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Stratégiai Védelmi Kutatóközpontjának elemzője. Irak jelenlegi föderális felépítése a Szaddám Huszein nevével fémjelzett rendszer 2003. évi bukását követően alakult ki.

Az eredeti cél az volt, hogy az iraki lakosság három, jól elkülönülő csoportját, azaz az északon élő szunnita kurdokat, a nyugaton élő szunnita arabokat és a keleten, délkeleten élő síita arabokat valamilyen formában egybe tudják tartani az államon belül. Az akkori föderális berendezkedés célja az volt, hogy fékeket és ellensúlyokat építsenek be a

rendszerbe, hiszen ezek az entitások már akkor hajlamosak lettek volna arra, hogy különböző irányokba mozduljanak el, legyen szó akár a szomszédos államokról, akár az önállósodásról. Ennek kapcsán kaptak akkor a kurdok komoly engedményeket, és jött létre az észak-iraki kurd regionális kormány. Megjegyzendő, hogy a három közül ez az egyetlen olyan entitás, amely önálló jogokat és lehetőségeket kapott, s ebbe beletartozik az is, hogy politikailag viszonylag önállóan Irakon belül. A kurd régió fővárosában, Erbilben kurd parlament működik, léteznek kurd pártok, saját regionális tartományi választásokat rendezhetnek. Mint állam az államban, úgy élnek a kurdok négy kormányzóságban (Szulejmánija, Erbil, Dahúk és Halabja). Másrészt ehhez kapcsolódnak a saját területeikre vonatkozó gazdasági jogok, amelyek azonban nem korlátlanok: a kurdisztáni regionális kormányzat berendezkedésének és működésének ugyanis harmonizálni kell az iraki központi kormányzat által kialakított jogrenddel is.

ELLENŐRZÉS NÉLKÜL

A kurdokhoz hasonló kiemelt jogokat vagy lehetőségeket mások nem kaptak az iraki föderális rendszeren belül. Ez leginkább abból ered, hogy a síiták a lakosság számát illetően többségben vannak az országban, így demokratikus választások esetén a központi kormányzatban mindig többségben lesznek, képesek jogaikat és érdekeiket érvényesíteni. A Szaddám-rendszer bukása után a szunnita arabok voltak azok, akik nem a helyzetbe kerültek. Többek között azért, mert az új államberendezkedés kialakításakor őket senki nem akarta kedvezményezett helyzetbe hozni. Ennek megfelelően a föderális berendezkedésből következő – az átlag állampolgárokat, közösségeket megillető – jogok megadása számukra visszalépés volt. Így ők azok, akik sokáig nem is akartak ebbe az új berendezkedésbe belenyugodni, és tulajdonképpen ide lehet visszavezetni a mostani problémákat is. Az Irak nyugati, szunniták lakta területén tapasztalható szélsőséges vagy fundamentalista iszlám-előretörés döntően annak tulajdonítható, hogy az a terület a központi kormányzat gyengesége miatt most már évek óta nem áll a központi kormányzat ellenőrzése alatt. Az ott élő törzsek nem kifejezetten szimpatizálnak a központi

kormányzattal. A 2006 óta miniszterelnöki posztot betöltő, idén augusztusban arról lemondó síita Nouri al-Maliki személye is rendkívül megosztó Irakon belül. Őt egyébként a síiták közül is sokan és sokszor támadják hatalomközpontú és korrupt politikájáért, és a kurdok sem szimpatizálnak vele az őket háttérbe szorító törekvései következtében. Mindezek mellett a szunnita arabok azok, akik igazán ellenzik a Maliki-rendszert, illetve az ország jelenlegi berendezkedését.

A Szíriában is eredményes ISIS terrororganizáció olyan térséget, területet keres magának, ahol gyenge az állami szereplők fennhatósága. Ezt Szíriában, majd Irak nyugati részén meg is találták. A szíriai polgárháborúnak azokon a területein, ahol nem a kormányerők vannak hatalmon és ahol az ellenzéknek nevezett különböző csoportosulások sincsenek kellően nagy erővel jelen, ott az ISIS gyakorlatilag „szabad játszótér” talált magának. Ugyanez igaz Irakra is. Az, hogy Irak jelentős területére ki tudták terjeszteni a fennhatóságukat, abból ered, hogy az iraki haderő nem fejtett ki komoly ellenállást ennek megakadályozására. Tudni kell, hogy nem voltak nagy harcok, szó sincs arról, hogy az iraki haderőt felmorzsolták vagy legyőzték

volna. Az iraki haderőnek azon egységei, amelyek ott állomásoztak, gyakorlatilag felbomlottak. Vagy áttáltak, vagy otthagyták a fegyvereiket és egyszerűen hazamentek. Tehát látható volt, hogy a szunnita irányzatot képviselőikkel szemben ők nem akartak harcolni, és nem akartak meghalni egy olyan iraki államért, amely csak korlátozott mértékben szolgálja az érdekeiket.

HARCKÉPTELEN HADERŐ

Az iraki kormányzatnak alárendelt haderőt érintő rendszerszintű, strukturális problémák megvoltak korábban is, csak nem kaptak nagyobb sajtónyilvánosságot. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy amíg az amerikai haderő Irakban állomásozott, addig az ő politikai értelemben vett nyomásuk sok tekintetben stabilizálta a rendszert. Az iraki haderő számított az amerikai támogatásra, elsősorban a kiképzés, a felderítés, a közeli légi támogatás és a kutató-mentő feladatok területén. Amikor azután ezt az iraki haderőnek saját magának kellett megoldani, már problémák jelentkeztek.

Ha haderőfejlesztésről beszélünk, akkor mindig 5-10-15 éves folyamatokra

kell gondolni. Nem akkor áll fel egy hadsereg, amikor felveszünk 100 ezer embert és fegyvert adunk nekik. Akkor kezd az valamelyest működő haderővé válni, amikor ehhez megvannak a megfelelő haditechnikai eszközök, a katonák kiképzettek, valamilyen formában átestek a tűzkeresztségen, van már harci tapasztalatuk. Az iraki haderőt semmiképpen nem lehet egy európai típusú professzionális haderővel, annak képességeivel összemérni. Még akkor sem, ha akár eszközben, akár létszámban hasonlóságot mutat. Csiki Tamás kiemelte: a haderőn belül is meg lehet figyelni a lakosságon belüli hármast, síita-szunnita-kurd tagozódást. A 2009-es amerikai haderőreform során, amikor az akkor már levegőben lógó amerikai kivonulás miatt az iraki biztonsági erőket próbálták átalakítani és felfegyverezni, nagyon keményen megküzdtöttek azzal, hogy hogyan tudják integrálni az iraki haderőbe a peshmergákat, azaz a kurd szabadságharcosokat vagy gerillákat.

A kurdok legnagyobb érdeme, hogy Észak-Irakban stabilitást tudtak biztosítani, rendet tudtak tartani. Felelősségteljes, az eseményeket ellenőrzésük alatt tartó szereplőként tudtak megjelenni Irakon belül, illetve a térségben is.

Ezt ismerte fel Törökország is, nevezetesen: a kialakult helyzetet, a kurdkérdést nem lehet erővel, erőszakkal kezelni, hacsak nem akarnak állandóan Irakba átnyúló műveleteket végrehajtani, vagy nem akarják felelősséget vállalni a 15 milliós kurd népesség körében a polgárháborút. A török vezetés rájött, hogy nem fegyverrel kell fellépni Észak-Irakkal kapcsolatban, hanem meg kell találni azt a közös érdeket, amelynek mentén ők az irányítást, illetve az informáltságot fenn tudják tar-

tani. Ennek az eszköze pedig a gazdaság. A törökök nagyon okosan azt találták ki, és tudatosan végre is hajtották, hogy közvetlen tőkebefektetésekkel jelennek meg Észak-Irakban. Számos gazdasági fejlesztést valósítottak meg, amit a kurdok által biztosított relatív stabilitás tett lehetővé, így kölcsönös előnyök mentén. „a stabilitás nagyobb fejlődést, a fejlődés nagyobb stabilitást eredményez” logikáját követve tanultak meg a felek együttműködni.

MIT ÉRNET EL AZ ISIS?

A terrorszervezet azokra a területekre tudja többé-kevésbé stabilan kiterjeszteni a fennhatóságát, amelyek lakossága szunnita arab. A kalifátus júniusi kikiáltásának nem lesz tartós eredménye: nemzetközi jogilag vagy bármilyen más értelemben senki nem fogja elismerni. Nem véletlen, hogy még a szunnita szervezetek és törzsek részéről is sokan nyilatkoztak úgy, hogy ez nem volt sem időszzerű, sem célszerű, így ők nem ismerik el azt. Az ISIS kalifátusa nem tudja betölteni a szunnita világ fátylavivőjének szerepét. Ugyanakkor egészen addig, amíg az állami szereplők – mint Szíria és Irak – nem annyira erősek, hogy

a központi kormányzat a saját területén a fennhatóságát visszaszerezze, megszilárdítsa és fenntartsa, addig egyfajta senki földje lesz az a térség, ami nyilván az ott élő lakosságnak a legrosszabb.

Csiki Tamás valahol itt húzná meg a határt: a gyenge állami szereplők között az ISIS meddig tudja kiterjeszteni fennhatóságát, és mi az a határ, amit elvisel az ott élő lakosság is? Egy idő után eljutunk majd oda, hogy az akár felszabadítóként, akár új szereplőként üdvözölt fundamentalistákat elkezdik majd ferde szemmel nézni. Mindig lesz olyan, aki emlékezni fog arra, hogy családtagjait, rokonait vagy barátait megölték vagy elűzték.

Kérdés továbbá az is, hogy az elfoglalt területeket, településeket hogyan képesek működtetni? A hírek szerint az ISIS törekszik az elfoglalt települések mindennapi működésének fenntartására. Az első, amit megváltoztattak, az a jogrend volt, részletesen újrászabályozva a mindennapi életet és a vallási kötelezettségeket – jegyezte meg a kutató. Hogy hosszú távon képesek-e erre, az már egy másik kérdés. Az összehasonlítás alapjául nem szolgálhat egy európai állam működése, hiszen Irakban, Szíriában más a közigazgatás, másként működnek a közszolgáltatások. Egy kezelhető, elfogadható szintet kisebb települések esetén elérhetnek. Azonban minél nagyobb egy település, egy város, annál több bonyolultan összetett probléma merül fel. Képesek-e ilyen nagy rendszereket működtetni, van-e megfelelő képzettsége, szakembergárdája az ISIS-nek egy állam működtetéséhez?

OROSZ TENGERALATTJÁRÓK INDIÁNAK?

Amerikai értesülések szerint India két Projekt 667-es hajóosztályba tartozó, hagyományos dízel-elektromos meghajtású vadász-tengeralattjárót vásárolna vagy bérelne Oroszországtól. A hírek szerint az orosz fegyverexportot felügyelő állami cég, a Rosoboronexport képviselői július közepén Új-Delhiben tárgyaltak az indiai részről minél gyorsabban megvalósítandó üzletről.

India korábban még 12 új építésű tengeralattjáró beszerzéséről írt ki nemzetközi pályázatot, amelynek célja a meglévő négy, német Type 209-es és nyolc, orosz Kilo-osztályba tartozó vadász-tengeralattjáró leváltása volt. A program kudarcba fulladt, így India most gyors, ideiglenes megoldást keres.

bmpd.livejournal.com/

FREGATTOT NAGY-BRITANNIÁNAK!

A brit BAE Systems hamarosan elkészül a királyi haditengerészet számára felajánlott új fregatt végleges terveivel. A brit flotta összesen tizenhárom Type 26 fregattot vásárolna, 6,6 milliárd dollárért. Az első hajót 2021-ben állítanák hadrendbe, s a tervek szerint a Type 23 hajóosztályt leváltó, újgenerációs Type 26-os fregattok képeznek a brit királyi haditengerészet gerincét egészen 2060-ig.

A 6000 tonnás vízkiszorítású Type 26-osok elsődleges feladata a tengeralattjárók elleni harc lesz, de a tervezés során figyelembe vették a hajók és repülőgépek elleni harc követelményeit is, hiszen a flottának nagyon csekély számú felszíni hajóegységgel kell majd megoldania minden feladatot.

baesystems.com

ÓRIÁSI RAKÉTABESZERZÉS IRAKBAN

Az iraki kormány összesen ötezer Raytheon AGM-114K páncélozott célok elleni, AGM-114N járművek és gyengén páncélozott célok elleni, illetve AGM-114R bunkerek, épületek ellen használható, félaktív lézeres irányítású Hellfire II levegő-föld rakétát vásárolna az Egyesült Államoktól. Az üzlet értéke 700 millió dollár. Az ISIS iszlamista terroriszervezet ellen küzdő, a polgárháború szélén álló ország már használja a Hellfire-család tagjait, legutóbb éppen idén januárban vásárolt 500 rakétát. Ez azonban kevésnek bizonyult a jelenleg is folyó küzdelmekhez, így szükség van egy nagyobb méretű megrendelésre. A rakéták gyártását és szállítását a Lockheed Martin végzi majd.

defensenews.com

KEZD ÖSSZEÁLLNI AZ AN-178-AS

Befejeződtek az első Antonov An-178 kéthajtóműves szállító repülőgép törzsenek összeszerelési munkálatai az Antonov repülőgépgyárban. Az új típus az An-148/158 család eddigi legnagyobb tagja. A géppel elsősorban a régebbi, turboprop szállító gépek piacát célozták meg, az An-12 vagy a C-160 Transall sugárhajtású váltótípusát megalkotva. A teljesen saját pénzügyi forrásokból finanszírozott repülőgép a tervek szerint előkészítetlen repülőtereken is képes lesz üzemelni, hasznos terhelése eléri a 15 tonnát. A gép katonai alkalmazását segíti a beépített hátsó rámpa is. A repülőgép a hagyományos szállítási feladatok mellett alkalmas lesz sebességtérheléses, ejtőernyős katonák vagy teher ledobására, könnyű járművek célba juttatására. A géptörzs mérete lehetővé teszi a nemzetközi szabvány szerinti 1C konténer befogadását is.

ruaviation.com

ALAGÚTVADÁSZ ROBOTOK

A július elején kirobbant gázai összecsapások során az izraeli védelmi erők elsődleges célja volt a Gázából Izrael felé kiépített, támadásokra használt alagútrendszer felderítése és megsemmisítése. Ez azonban nagyon veszélyes feladat, számos izraeli katona veszítette életét az alagutak elleni támadások során. Ezért ahol lehet, inkább robotokat használtak az alagutak feltérképezésére, felderítésére. Az izraeli Roboteam kicsiny, Micro Tactical Ground Robot (MTGR) nevet kapott járműve alig 45,5 cm hosszú, 36,9 cm széles és 14,5 centiméter magas. A kamerarendszer alkalmas világítás nélküli szakaszok felderítésére is. Az MTGR-t a különleges egységek és a lövészalagut egységek egyaránt használták Gázában. Az izraeli kormány nemrég döntött 110 MTGR minél gyorsabb beszerzéséről.

defenseindustrydaily.com

LÉGVÉDELMI FEJLESZTÉS AUSZTRÁLIÁBAN

Váltótípus keres Ausztrália az előregedett RBS-70 kis hatótávolságú légvédelmi rakétarendszereinek lecserélésére. Az ausztrál hadsereg az amerikai Lockheed Martin PSTAR-ER radarrendszerrel együtt használja a svéd rakétákat, amelyek alkalmazásakor a kezelőnek folyamatosan követnie kell a légi célt, lézersugárral megjelölve azt az indított rakéta számára. Az ausztrál katonai vezetés szerint az RBS-70 már nem alkalmas a jelenlegi és a várható jövőbeli légi fenyegetettség leküzdéséhez, ezért 2016-ban elindul a váltótípus kiválasztásának folyamata, amelyre a Saab várhatóan a rendszer modernizált RBS-70NG változatával fog jelentkezni.

defenseindustrydaily.com

MAGYAR ÜNNEP CAMP MARMALBAN

Az afganisztáni Mazar-e Sharifban, a Camp Marmal táborban is megünneplették az államalapítást a magyar katonák augusztus 20-án. A különböző katonai szervezetekben és az egyéni beosztásban szolgálók együtt, tartalmas programokkal töltötték a napot. Dél előtt katonai és sportversenyeket rendeztek, délután pedig az ünnep alkalmából megtartott átlománygyűlésen többen is elismerésben részesültek. A missziójukat sikeresen teljesítő NATO-medált, a külszolgálat során kiemelkedő teljesítményt nyújtó katonák pedig emléklapokat, illetve emléktárgyat vehettek át. Az MH Nemzeti Támogató Elem (MH NTE) katonái a nap eseményeit magyar ízeket kínáló ünnepi vacsora elkészítésével és felszolgálásával koronázták meg.

Kép és szöveg: MH NTE

Szinten tartó, havi éleslövészetet hajtott végre az MH Műveleti Tanácsadó Csoport harmadik váltása (MTCS-3), kiegészítve a Camp Marmalban szolgáló nemzeti támogató elem állományával és az egyéni beosztást betöltő magyar katonákkal. A lövészet új eleme az volt, hogy a résztvevők az éleslövészetet megelőzően a „virtuális” térben, azaz egy (a németek által üzemeltetett) szimulációs lőpályán gyakorolhatták be a feladatokat. Mind a szimulációs, mind az azt követő éleslövőgyakorlatok célja az volt, hogy a katonák a valóságot a lehető legjobban megközelítő körülmények között készüljenek fel a szolgálattaljesztéssel járó harc feladatokra.

Kép és szöveg: MTCS-3

Új parancsnok érkezett Afganisztánba, a Német Fegyveres Erők Műszaki Tanácsadó Csoport (German Armed Forces Technical Advisory Group – GAFTAG) élére; e szervezet részeként tevékenykedik az MH Logisztikai Mentorcsoporthoz kilencedik váltása (LMCS-9) is. Az átadás-átvételi ünnepségen a leköszönő Georg Dietrich Robaszkievicz ezredes elismerő szavakkal köszönte meg az állomány munkáját. Az új parancsnok, Klaus-Dieter Betz ezredes elmondta, hogy korábban még nem dolgozott magyar katonákkal, ám nagy várakozással tekint a jövőbeni közös feladatok elé. Utalt rá, hogy a jelenlegi biztonsági helyzet, valamint az átalakuló feladatrendszer komoly kihívást jelent a teljes személyi állomány számára.

Kép és szöveg: LMCS-9

KOSZOVÓBAN A TIZENEGYEDIK VÁLTÁS

Egy hét alatt, három ütemben, több mint háromszáz magyar katona érkezett Koszovóba, hogy megkezdje fél évig tartó külszolgálatát. A NATO felkérésére a Magyar Honvédség a most kiérkezett váltást is beszámítva mintegy 120 fővel növeli jelenlétét a térségben. A közel 15 órás utazás után a pristíni Slim Lines táborban Preininger Győző alezredes, a kontingens parancsnoka köszöntötte a missziójukat megkezdő katonákat. A kötelező eligazítások után mindenki megkapta személyes csomagját, elfoglalta szálláshelyét, s az újonnan érkezettek birtokba vették a tábort. Az átadás-átvételt követően az MH KFOR Kontingens tizenegyedik váltása új feladatokkal bővülve folytatja elődei munkáját Koszovóban.

Gyeginszky Andor hadnagy; fotó: KFOR-11

A teljes műveleti készenlét elérése érdekében gőzerővel folyt a magyar KFOR-kontingens két manőverszázadának felkészülése. A katonák elsőként az agresszív tömegkezelését, illetve ennek keretében a Molotov-köktéllal történő támadás esetén szükséges tevékenységeket ismételték át, immár a helyi körülmények között. A két magyar századnak helikopteres alkalmazásra is készen kell állnia, ezért a Koszovóban használt valamennyi szállítóhelikopter-típussal begyakorolták a feladatok végrehajtását. Kiemelten fontos, hogy a műveleti területen szerzett legfrissebb tapasztalatokat feldolgozva az összes lehetséges helyzetre előre felkészülhessenek a magyar békefenntartók, akik a következő fél évben a koszovói Pristinában és Novo Selóban szolgálnak majd.

Kép és szöveg: Gyeginszky Andor hadnagy

Hortoványi András főtörzsőrmester, a Sínai-félszigeten állomásozó Többnemzeti Erők és Megfigyelők (Multinational Force and Observers – MFO) misszió déli táborának magyar járőre nyerte az MFO idei biatlonversenyét. A főtörzsőrmester a versenykiírás után rögtön jelentkezett és mivel mindössze két hónap volt az eseményig, a szolgálat mellett azonnal meg is kezdte a felkészülést a sivatagi forrásban embert próbáló megmérettetésre. Vele együtt huszonötven vágta neki a 230 méter úszásból, illetve három és fél kilométer futásból álló viadalnak, amelyen végül is magabiztosan utasította maga mögé az olasz, a francia és az angol indulók mellett többségében amerikai katonák alkotta nemzetközi mezőnyt.

Kép és szöveg: MFO MK DT

AKI A GÉPEN PARANCSOL...

EDDIG AZT ÍRHATTUK: LUKÁCS VIKTOR SZÁZADOS A NEHÉZ LÉGISZÁLLÍTÓ EZRED (HAW) EGYETLEN MAGYAR REPÜLŐGÉP-VEZETŐJE. MOST PEDIG ÚGY FOGALMAZHATUNK: LUKÁCS VIKTOR SZÁZADOS EGYBEN AZ EZRED EGYETLEN MAGYAR GÉPPARANCSNOKA IS. MINT LAPUNKNAK ADOTT INTERJÚJÁBÓL KIDERÜL: A C-17 GLOBEMASTER III TÍPUSÚ SZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉPEN MÁR TÖBB MINT 1 500 ÓRÁT REPÜLT SZÁZADOS IDÉN NYÁRTÓL ELSŐSORBAN GÉPPARANCSNOKKÉNT VESZ RÉSZT AZ EZRED MŰVELETI FELADATAINAK VÉGREHAJTÁSÁBAN, ILLETVE REPÜLÉSBIZTONSÁGI TISZTKÉNT IS MEGKEZDI MUNKÁJÁT.

Legelőször is gratulálók a gépparancsnoki kinevezésedhez. Első kérdés: milyen szempontok alapján dől el, hogy kiből lehet gépparancsnok, és kiből nem?

– Köszönöm a gratulációt. A Nehéz Légiszállító Ezred repülési feladatokat végrehajtó századán belül rendszeresen összeül az oktató- és ellenőrző állomány; ők döntenek arról, kik azok, akiket az eggyel magasabb beosztás eléréséhez szükséges kiképzésre javasolnak. Gépparancsnok-jelöltek esetén figyelembe veszik a repült órák számát (minimum 1000 óra), a repüléstechnikai készségeket, a szabályzatok és eljárások ismeretét, valamint a személyes rátermettséget.

– A gépparancsnoknak melyek a legfontosabb feladatai?

– A gépparancsnok feladatai jóval a repülés megkezdése előtt kezdődnek, és jóval a leszállás után fejeződnek be. A kapitány részt vesz a feladat minden részletre kiterjedő megtervezésében, az alakulat tervező és irányító részlegével. A gépparancsnok felelős a küldetés hatékony és biztonságos végrehajtásáért.

– Milyen képzéseken kellett részt vened, hogy megkapd a kinevezést? Milyen feladataid voltak, melyek voltak a legnagyobb kihívások?

– A C-17-es gépszemélyzetek képzésére az Amerikai Egyesült Államokban (Oklahoma, Altus Légibázis) kerül sor.

Lukács Viktor százados elmondta: az MH Pápa Bázisrepülőtéren települt nemzetközi alakulat parancsnoka, Frank Rombouts ezredes gratulált gépparancsnoki kinevezéshez, kiemelve, hogy a magyar repülőgépvezető repülőkarrierje során ez jelentős mérföldkő, amire Magyarországon, az ezred, illetve Lukács Viktor saját maga is méltán lehet büszke.

A gépparancsnoki képzés elsősorban a következő feladatokra helyezi a hangsúlyt: földközeli útvonalrepülés 100-150 méteres magasságban, harci-taktikai indulási és érkezési eljárások, leszállások, illetve légi utántöltés – mindez éjjel és nappal. A hadműveleti alkalmazásokat (repülési feladatok Afganisztánban, illet-

ve olyan különleges eljárások elvégzése, mint az óceán átrepülése vagy repülés afrikai légterekben) a repülőszázad oktató pilótáinak segítségével gyakoroljuk. Kihívást jelentő emlékező feladatként azt a légi utántöltést említem meg, amelyet két felhőreteg között, éjszaka, horizont nélkül, lát-

ható csillagok és földi fények hiányában, némi turbulenciával fűszerezve kellett végrehajtani.

– Jelenleg is képzésen veszel részt az Egyesült Államokban. Ez milyen célt szolgál?

– Az Amerikai Egyesült Államok Légierőjének Biztonsági Központjában egy héthetes tanfolyamon veszek részt, amelyen elsősorban a repülőalakulatok repülésbiztonsági programjának menedzselését oktatják, illetve azt, ha mégis bekövetkezik valamiféle repülőesemény, repülőbaleset, akkor speciális nyomozási technikák segítségével feltárhatók legyenek az okok és a tényezők, amelyek ismeretében megelőzhetjük jövőbeli megismétlődésüket.

– Mennyiben mások a kiképzési módszerek Amerikában, mint mondjuk itthon? Milyenek a mindennapok?

– Az elmúlt közel 20 év tapasztalatán alapuló C-17-es kiképzési programon

több ezer kollégám esett már át. Felesztett tempójú, jól átgondolt rendszer gondoskodik arról, hogy az elsajátítandó tudás és készségeket a kiképzés végére mindenki sikeresen elérje. A számítógép alapú folyamatos felkészülés és a szimulátoros képzés, kiegészítve egyéni tanulással, elfoglaltságot nyújt három és fél hónapon át, reggel nyolctól akár késő estig. A bázis jól felszerelt; szállást és sportolási lehetőséget egyaránt biztosít a kiképzés időtartamára. Az oktatás további érdekessége, hogy a százórányi szimulátoros képzés egy oktatóval és két másodpilótával valósul meg, felváltva a bal és a jobb ülésben.

– Volt-e már éles küldetésed gépparancsnokként? Ha igen, hová mentetek, milyen feladatot kellett végrehajtani? Hogyan érezted magad először ebben a felelősségteljes pozícióban?

– Az első gépparancsnoki utam az Atlanti-óceán átrepülésével kezdődött az Egyesült Államokba; onnan pedig Norvégia felé kellett jelentős mennyiségű rakományt szállítanunk, és ehhez a térségben uralkodó atlanti szelek miatt – üzemanyag felvétel céljából – izlandi kitérőre is szükség volt. Gépparancsnokként, attól a pillanattól kezdve, hogy megszólal az ébresztőóra a feladat megkezdésének napján, állandóan forognak a gondolatok, sok lépéssel előre kell tekinteni, s ez érinti a személyzetet, az utasokat, a terhet, az időjárást és sok más tényezőt.

– Tapasztalataid szerint mennyire nehezíti meg az ezred életét, hogy el-

kezdődtek a gépek nagyjavításai, és egy-egy gépre csak két géppel tudtok repülni?

– A tervezésben, a szervezésben kihívást jelent az alakulatnak, hogy két géppel kell lerepülni az irányadó éves repülési idő jelentősen több, mint kétharmadát – a lehető legjobban kihasználva a gépeket művelési és kiképzési célokra. Ehhez módosítani kell a személyzetet és a gépek rendelkezésre állási idejét, a normál művelési tervekhez képest.

– Személyes megtéltésed alapján mennyit változott az ezred mondjuk az utóbbi két évben? Milyen területeken érhető legjobban tetten a fejlődés?

– A Nehéz Légiszállító Ezrednek rövid idő alatt sikerült elérnie és fenntartania a teljes művelési készséget. Megépült a tranzitáru-raktár, elkészültek a megépítendő hangárkomplexum tervei. A gépszemélyzetek a repülési feladatok végrehajtása során fokozatosan átérték a papír alapú dokumentációról az elektronikus formátumú adatkezelésre. Ez táblagépek segítségével teszi lehetővé, hogy a munkáját 24 órában végző repülést biztosító szolgálat a világ bármely pontján frissítse a repüléshez szükséges információkat. Számos ország területén került sor személy- és teherdeszant kiképzési feladat végrehajtására. Megkezdődött az akkreditációs folyamat, amely biztosítja majd, hogy a gépszemélyzetek az Egyesült Királyságban hajtsák végre a negyedévente szükséges szimulátoros képzést. Mindezek szerves részei annak a fejlődési folyamatnak, amely megalapozza egy harmincéves repülési program sikerét.

Tavaly megkezdett mentési munkálataikat folytatták az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred katonái Barcsnál. A tűzszerészbúvárok a Dráva medréből immár több mint 170 kilogramm robbanószert emeltek ki. A mai határátkelő helyén a második világháborúban még vasúti híd húzódott, s feltehetően a harcok közepette egy vasúti vagon teljes lőszer- és robbanószerszállítmánya borulhatott a folyóba. Az erős sodrású Drávában már az is nagy erőfeszítést jelentett, hogy a búvárok egy helyben megálljanak a meder alján. A vízfelszín alatt alig húsz centiméter a látótávolság; az idén egy hétig tartó mentést pedig még a Dráva szokatlanul magas vízállása is nehezítette.

Kép és szöveg: Snój Péter

TŰZSERÉSZBÚVÁROK A DRÁVÁBAN

SZITUÁCIÓS LÖVERSENY

Szituációs lövbajnokságnak adott otthont az MH 5. Bocskai István Lövészdandár hajdúhadházi lötere. A dandár kezdeményezésére a Puskás Lövészegyesülettel közösen szervezett megmérettetésen több katonai alakulat, a rendőrség és a Terrorelhárítási Központ (TEK) is képviseltette magát. A versenyre nyolcvanhárman neveztek, közülük negyvenöt a házigazda Bocskai-dandár állományából, az értékelő tesztet pedig a lövészegyesület nemzetközi bírái, illetve a TEK által delegált értékelőbírók alkották. Az izgalmas és látványos küzdelmeket hozó versengés eredményhirdetéssel és az egyéni, illetve csapatkategóriák díjainak átadásával zárult.

Cs. Sárkány Beáta szakaszvezető;
Fotó: MH 5. BILDD

MILITARY KIKÉPZŐTÁBOR

A tavalyi nagy siker után idén ismét megrendezték a Military Kiképzőtáborát a katonai életmód iránt érdeklődő gyerekek számára, a budaörsi Csiki Pihenőkertben. A Régiségbúvár Ifjúsági és Kulturális Egyesület, illetve az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár együttműködési megállapodása alapján az alakulat ezúttal is jelentős szerepet vállalt a tábor sikeres lebonyolításában. Az egyhetes rendezvény során a katonalét minden fontosabb elemével megismerkedhetett a négy rajra osztott 53 fős táborozó sereg. A gyerekek a reggel 6 órai ébresztő után létszám- és egyenruha-ellenőrzéssel, zászlófelvonással és reggeli tornával kezdték a napot, s a tábori őrség is a nap 24 órájában tette a dolgát.

Hornyák Renáta; fotó: Vasszi Anna

NÉMET REPÜLŐGÉPEK KECSKEMÉTEN

Navigációs feladatokat és a magyar Gripenekkel közös repülést is gyakoroltak a német légierő gépei Magyarországon. A harci gépek a német légierő Schleswig-Jagel bázisáról érkeztek. A három német Tornado vadászbombázó repülőgép a négy-napos vendégeskedés során a nagy távolságú útvonalrepülés navigációs feladatait hajtotta végre a kecskeméti MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázison. A magyar Gripenek idén már kétszer is jártak Németországban: májusban a JAWTEX 2014 gyakorlaton a közös légi hadviselést, míg júniusban, a TIGER MEET 2014 során a harcászati légi vezetésirányítást gyakorolták, többek között a német pilótákkal együttműködve.

Honvedelem.hu; fotó: dr. Toperczer István alezredes

Az MH 25. Klapka György Lövészdandár szomódi gyakorlóterén egy héten át készültek osztályba soroló vizsgájukra a 11. harckocsi-zászlóaljnál újoncként szolgáló leendő harckocsi-vezető katonák. Az osztályos fokozat megszerzéséig átvitt értelemben is hosszú és nehéz út vezet. A vizsgán, azaz a 6-os számú vezetési gyakorlaton, egy előre kijelölt, több mint három kilométer hosszú pályán, legalább 18 kilométer/órás sebességgel kell végigmenniük a harckocsikkal, miközben szlalomozás, beállítás tüzelőállásba, harckocsiárok és kiemelt nyompálya leküzdése is szerepelt a teljesítendő feladatok között.

Kép és szöveg: Petrovics Renáta

ÚT A VIZSGÁIG

VÍZI ÉS LÉGI PARADÉ

Látványos vízi és légi bemutatót tartottak az MH 86. Szolnok Helikopterbázis, az MH 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj, illetve az MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj katonái augusztus 20-án. A program sorát egy Jak-52-es oktató repülőgépből és három helikopterből álló kötelék nyitotta meg. Bár az ejtőernyősöknek az erős szél miatt nem volt könnyű dolguk, sikeresen teljesítették az ugrást, teljesítményüket pedig vastappal jutalmazta a közönség. A rendezvényen az érdeklődők azt is láthatták, hogy miként zajlik egy különösen fontos személy kiszabadítása, majd a záró tűzijáték előtt egy helikopteres bemutatóra is sor került.

Kép és szöveg: Csajbók József zászlós

AZ ÖSSZETARTOZÁS EREJE

„Ma arra az emberre emlékezünk, akinek a művével országunk története elkezdődött. Nehéz idők voltak azok, amikor túl kellett élni, fel kellett emelkedni. Ehhez pedig az összetartozás erejére volt szükség” – fogalmazott ünnepi beszédében Hende Csaba honvédelmi miniszter a Honvédelmi Minisztérium államalapító Szent István ünnepe alkalmából rendezett központi ünnepségen. A tárcavezető hangsúlyozta, hogy a múlt emlékezetén túl azokat a katonákat és köztisztviselőket is ünnepeljük, akiknek a munkássága segít tovább öregbíteni a honvédelem ügyét, ugyanakkor örökségünk és küldetésünk is megvédeni Magyarországot függetlenségét.

Snoj Péter; fotó: Tóth László

Katonai tiszteletadás mellett második világháborús emlékművet avattak Polgárdi katolikus temetőjében. Vargha Tamás, a HM parlamenti államtitkára avatóbeszédében elmondta: mindazokra a hősökre emlékezünk ma itt, akik a szabadság, a béke, nemzetük és embertársaik szolgálatára adták életüket. Az emlékhely gondozása és ápolása lehetőséget ad arra, hogy az itt élők a béke, a szolidaritás és a szabadság eszményét tovább éltsék. Az ünnepségen Kovács Zsuzsanna református lelkész közös imával fejezte ki az utókor köszönetét, majd Spányi Antal székesfehérvári megyés püspök megáldotta az emlékhelyet. Az egyházak, a város és a Magyar Honvédség képviselői koszorúkkal tisztelegtek az elesett hősök emléke előtt.

Kovács Zoltán, honvedelem.hu; fotó: K. Z.

EMLEKMŰAVATÁS POLGÁRDIBAN

PARANCSNOKVÁLTÁS SZENTESEN

„Köszönöm Nyers ezredes úr szolgálatát, megbízható munkáját! Példát mutatott abban, hogy mit jelent a katonai hivatás. Vezetésével kiváló munkát végzett az ezred, az alakulat katonái hazai és nemzetközi szinten egyaránt megállták a helyüket” – mondta dr. Benkő Tibor vezér ezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred ünnepi állománygyűlésén történt parancsnokváltás alkalmából. A leköszönő parancsnok, Nyers József ezredes tizenhét évet szolgált Szentesen, utódja Antal László alezredes lett. Az új parancsnokhoz szólva a vezérkari főnök hangsúlyozta: egy parancsnok akkor igazán jó vezető, ha tudását úgy képes kamatoztatni, hogy a szervezet tagjai is elfogadják. Elvárás tehát, hogy e szempontok alapján végezze munkáját hasonló sikereket érjen el, mint az elődje által vezetett ezred.

Kép és szöveg: Galambos Sándor

TOBORZÓK A MŰVÉSZETEK VÖLGYÉBEN

A számtalan látványosság és program mellett egy katonai toborzósátor is helyet kapott az idei, immár 24. alkalommal megrendezett Művészetek Völgyében. Az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság 3. Toborzó- és Érdekvédelmi Központjának toborzósátrát Kapolcson állították fel. A toborzóprogramok helyszínén a szerződéses katonai szolgálat, valamint az önkéntes tartalékos rendszer iránt érdeklődőknek az információszerzés mellett lehetőségük volt kipróbálni a lézeres lövészetet, a repülőgép-szimulátort és közelebbről is szemügyre vehettek néhányat a Magyar Honvédségben rendszeresített kézfegyverek közül.

Kép és szöveg: Kálmánfi Gábor

Szent István király ünnepén, a 45. alkalommal megrendezett Debreceni Virágkarneválon az idei menetet 14 virágkocsi alkotta. Ezek mellett 18 magyar társulat és számos, a világ különböző tájairól érkezett művészegyüttes mutatta be ünnepi produkcióját. A Szent Koronát ábrázoló kompozíciót az MH 5. Bocskai István Lovászdandár Debreceni Helyőrségi Zenekara, a történelmi zászlókat vivő katonák, a Bocskai István Hagyományörző Egyesület, a Szent László Hadosztály Honvéd Hagyományörző Egyesület, a Bocskai Angyalai Hajdúcsapat tagjai, valamint a debreceni Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kolégium növendékei kísérték.

Révész Béla; fotó: Markovics Zita hadnagy

KATONÁS VIRÁGKARNEVÁL

HÍD A CIVIL-KATONAI EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN

„Napjainkban a magyar katonameteorológia nemcsak egyszerűen a Magyar Honvédség történelmének szerves része, hanem híd önmagunk, közösségeink, országok és kontinensek között, és híd a civil-katonai együttműködésben is” – fogalmazott dr. Benkő Tibor vezér ezredes a katonai meteorológia napja alkalmából írt köszöntőlevelében. Az MH Geoinformációs Szolgálatnál rendezett ünnepi állománygyűlés résztvevői megemlékeztek a magyar katonai meteorológia megteremtője, dr. Hille Alfréd születésének 123. évfordulójáról. A rendezvényen részt vett Siposs Ernő Péter dandártábornok, a Honvéd Vezérkar Haderő-tervezési Csoportfőnökség csoportfőnöke, valamint dr. Radics Kornélia, az Országos Meteorológiai Szolgálat elnöke is.

Takács Vivien; fotó: Galovtsik Gábor

Technikai generációváltás a radarezrednél

HÁROM DIMENZIÓBAN

A NATO INTEGRÁLT LÉGTÉRVÉDELEMI RENDSZERÉNEK KERETÉBEN HADRENDBE ÁLLT A BÉKÉSCSABA MELLETTI FÜRJESEN A HÁROMDIMENZIÓS RADAR. EZ, A XXI. SZÁZAD TECHNIKAI SZÍNVONALÁT KÉPVISELŐ BERENDEZÉS, VALAMINT A BÁNKÚTI HASONLÓ MÉRŐPONT ÁTVETTÉK AZ MH 54. VESZPRÉM RADAREZRED 21. ÉS 22. RADARSZÁZADAINAK FELADATÁT. A DEBRECENI ÉS A BÉKÉSCSABAI ALEGYSÉGEK BEFEJEZIK A SZOLGÁLATUKAT.

Technikai generációváltás, a szervezeti struktúra átalakítása – sorsdöntő év az ideai veszprémi radarezred történetében. A régi, szovjet gyártmányú – a maguk korában nagyon korszerű és kiváló paraméterekkel rendelkező – hagyományos radarok ideje ugyanis lejárt. A megmaradt és már legalább egyszer korszerűsített berendezések fenntartása egyre nagyobb anyagi és humán erőforrás-ráfordítást igényelt. Ezt felismerve a NATO a biztonsági beruházási program keretében öt, RAT-31 DL nagy hatótávolságú felderítőradar beszerzéséről döntött. Ezek közül kettőt a Cseh Köztársaságban, hármat pedig hazánkban, Bánkúton, Békéscsabán és Medinán telepítettek. Magyarország így – a kor technológiai színvonalánál

P-18 felderítő radarállomás Furjesen.

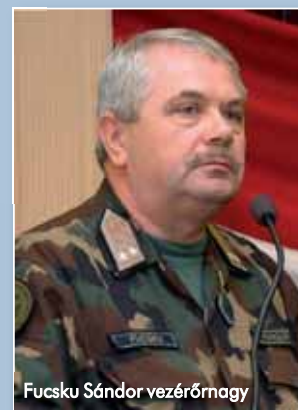
ló, korszerű háromdimenziós radarkészülékek üzemeltetésével – a szövetségi rendszer integrált légtérvédelmének szervező részé lesz. Az új radarok, valamint a megmaradt jutu és kupi, hagyományos radarokat működtető század, hosszú távon (legalább húsz évig) biztosítják légtérünk védelmét.

A technikai korszerűsítéssel együtt jár a szervezeti átalakítás is, amelynek keretében szeptember 30-ig felszámolják a békéscsabai és a debreceni hagyományos radarszázadot.

– Elismerésre méltó módon, kiemelkedő szinten hajtották végre a feladatukat, felelősséggel gondozták a gondjaira bízott technikai eszközöket. Óvták és védték Magyarország légtérét, szolgáltatták azokat az adatokat, amelyek ahhoz kellettek, hogy hazánk polgárai

RAT-31 DL kezelői munkahely légihelyzet kijelző képernyője.

Fucsku Sándor vezérőrnagy

biztonságban érezhessék magukat, családjukat – köszönte meg a megszüntetés előtt álló alegységek személyi állománynak több évtizedes munkáját Fucsku Sándor vezérőrnagy. Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka Békéscsabán azt is elmondta, hogy számára fájdalmas, ugyanakkor felémelő érzés részt venni a Fürjesen települt század utolsó állománygyűlésén. Fájdalmas, mert megszűnik egy nagy múltú katonai szervezet, felemelő pedig azért, mert a helyén létrejön egy, a XXI. század technikájával dolgozó alakulat. Az 1. gerincradar mérőpont ugyanis nemcsak hazánk, de a NATO déli és keleti légtérének védelmében is fontos szerepet kap. A már rendszerbe állított bánkúti és fürjesi 3D-s radarok

a felszámolandó századok tizenhárom radarját váltották ki.

– Ezek a korszerű berendezések sokkal magasabb technikai színvonalat képviselnek, mint a korábban általunk üzemeltetett technika. Az oldalszög, a távolság, a magasság meghatározását egy berendezés hajtja végre, amelybe az idegen-barát felismerő rendszert is integrálták. Korábban erre a feladatra három különböző eszközt – felderítő-, magasságmérő és szekunder radart – használtunk. Ugyanakkor a régi szovjet-orosz radarokhoz képest, lényegesen kisebb kisugárzott energiámmal, eredményesebb felderítési valószínűséget és nagyobb távolságot érnek el. A P-37-es típusú radarnak például feleakkora a felderítési távolsága, mint az

Búcsúzik a debreceni radarszázad.

új RAT-31 DL-nek, viszont jóval nagyobb teljesítményű energiacsomagokat sugároz ki. A visszavert jelek feldolgozási módjában is jelentős a különbség – sorolja a korszerűsítés előnyeit Zentai László ezredes, a veszprémi ezred parancsnoka.

– Békéscsabán például végeztünk olyan precíziós méréseket, amelyek során repülőgéppel egy 12 colos, azaz nagyjából 30 centiméter átmérőjű fémgömböt vontattunk a radar irányába. A régi vadász-ráveztető radar nem is tudta detektálni a tárgyat, az új azonban már 200 kilométerről „kiszúrta”. Rádadásul napjainkban olyan elektromágneses zajkörnyezetben élünk, ami hihetetlen módon elborít minket. Sugároznak a mobiltelefonok és egyéb kommunikációs rendszerek adótornyai, a rádió- és televízióadók, hogy csak néhány példát említsek. Ebben a környezetben a felderítés is jóval bonyolultabb jelfeldolgozást igényel. A modern radarok digitális működésének köszönhetően viszont sokkal hatékonyabban tudjuk előállítani a szükséges információkat, mint a régi szovjet-orosz technika. A sugárhigiéniai szempontokat figyelembe véve ugyanakkor az sem mellékes, hogy a régi radar mintegy 4 millió watt teljesítményt sugárzott, az újnak viszont kevesebb, mint 60 ezer watt a teljesítménye. Bánkúton például az Országos „Frédéric Joliot-Curie” Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutatóintézet munkatársai által közlegyőző előtt végzett mérések bizonyították, hogy a radar által kibocsátott sugárzás mértéke elenyésző, körülbelül az egészségügyi határérték egy százaléka körül mozog.

Oborona felderítő radarállomás antennarendszere.

A békéscsabai és a debreceni századok felszámolását szeptember 30-ig kell végrehajtani. Technikai eszközeik na-

gyobb részét az ezred megmaradó al egységei üzemeltetik tovább, a feleslegessé vált berendezéseket és anyagokat pedig az MH Logisztikai Központ raktárbázisaira szállítják. A megszűnő két század tisztjeinek és altisztjeinek meghatározó többsége az új radaroknál folytatja a szolgálatot, néhányan pedig rendelkezési állományba kerülnek, kerültek. A legénységi állományúak közül viszont nem mindenkinek tudtak elfogadható munkalehetőséget biztosítani. Békéscsabán ugyanis nincs másik katonai alakulat, az érintettek pedig nem kívántak egy távolabbi helységben szolgálatot teljesíteni, inkább a kiválás mellett döntöttek.

Debrecenben kedvezőbb a helyzet, a radarezredet elhagyók közül sokan a Bocskai-dandárnál vagy más katonai alakulatnál tudnak tovább szolgálni. A

PRV-17 magasságmérő radarállomás.

A békéscsabai radarszázad utolsó állománygyűlésén, eredményesen végzett szakmai munkája elismeréséül, az MH 54. Veszprém Radarezred 22. radarszázadának felszámolása alkalmából, a Honvéd Vezérkar főnöke emléktárgyat adományozott Gregorics Mihály István szakaszvezetőnek, Szikora Márta és Erdős Attila szakaszvezetők munkáját pedig emléklappal köszönte meg. Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka Ór Gábor szakaszvezető és Sprok László közalkalmazottat emléktárggyal, Deczki Ferenc és Kajtor Sándor szakaszvezetőket emléklappal tüntette ki.

A debreceni század állományából a Honvéd Vezérkar főnöke emléktárgyat adományozott Posta Tibor zászlósnak; Balogh Imre főtörzsrörmestert és Volárovits Roland szakaszvezetőt emléklappal tüntette ki. Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka Haja Tibor szakaszvezetőnek és Zsíros Tamás szakaszvezetőnek emléktárgyat, Fekete Dánielné közalkalmazottnak emléklapot adományozott. A 21. radarszázadnál végzett kiemelkedő, lelkiismeretes és kitartó munkájáért pedig az MH 54. Veszprém Radarezred parancsnoka személyesen adott át emléktárgyat Nagy Géza őrnagynak.

Bánkúton épült a második korszerű RAT-31 DL radar.

honvédséget elhagyók jogviszonyának megszüntetése felmentéssel történt, a távozók a letöltött szolgálati idejük alapján végkielégítésben, illetve leszerelési segélyben részesültek. A leszerelők száma miatt munkaügyi szempontból a századok megszüntetése csoportos elbocsátásnak minősül. Az érintettek civil életbe történő zavartalan visszailleszkedésének segítése, támogatása érdekében a Magyar Honvédség felvette a kapcsolatot a területileg illetékes munkaügyi központokkal. A századok megszüntetése senkit nem ért vá-

Oborona kezelő kabin

A 2003-ban megjelent RAT-31 DL típusú radar jelentősen eltér az elődeitől. Egyrészt üzemi frekvenciatartománya a GHz-es tartományból a MHz-es sávra, hullámhossza így a centiméteres zónából deciméteresre változott. Ezzel együtt a felderítési távolsága 200-300 kilométerről közel 500 kilométeresre nőtt. A radar a légteret négy független, a vízszintes síkban elektromotorral forgatott, ám a függőleges síkban elektronikusan pozícionált tűnyalábbal képezi le. A függőlegesen „lengetett” tűnyaláb teszi lehetővé a céltárgyak magasságának meghatározását, így válik a berendezés háromdimenzióssá, mivel a céltárgy mindhárom koordinátáját (oldalszög, távolság, magasság) képes meghatározni.

A radar rendelkezik mindazokkal a képességekkel, amelyek egy modern katonai légvédelmi radart jellemeznek. Ezek közül talán a nagyfokú zavarállóság a legfontosabb. Kisugárzott frekvenciáját ugyanis akár impulzusról impulzusra képes megváltoztatni, automatikusan választja ki a legkevésbé zavart frekvenciát.

A radarállomást kiegészítő berendezések teszik teljessé. Ezek közül érdemes megemlíteni a szünetmentes tápegységet, amely áramszünet esetén képes biztosítani a radar működését az aggregátor beindításáig. A felvevő áramkörök klímaberendezések hűtik, automata tűzoltó berendezése argongázzal működik, rendelkezik meteorológiai állomással, amelynek adatait a magasságmérés pontosításához tudja felhasználni a rendszer. Tartozik hozzá egy SIR-M5-E szekunder radar, amely a hagyományos kérdezési módokon felül a polgári repülés legfejlettebb, úgynevezett „S” módú kérdezését, valamint a katonai MODE-5 kérdezési módot is képes alkalmazni.

ratlanul, a technikai korszerűsítéssel együtt járó szervezeti átalakítás ugyanis már évek óta köztdött volt. A felszámolás indokát mindenki megértette és elfogadta, az utolsó állománygyűléseken résztvevőket mégis érthető szomorúság töltötte el.

– Egy alegység felszámolása sosem szívdéítő élmény. Ugyanakkor tudomásul kell vennünk, hogy a fejlesztésre szükség van. Büszke vagyok arra, hogy 23 évet Fűrjesen, a 22. radarszázadnál szolgálhattam. Kívánom, hogy a megalakítandó MH 54. Veszprém Radarezred 1. gerincradar mérőpont minden beosztottja az elődeihöz méltó módon végezze a feladatát! Folytassák a radaros kultúra fejlesztését, szaktudásukat, ismereteiket

felelősséggel adják át a következő nemzedéknek! – köszönt el kollégáitól Kincses József őrnagy, a fűrjesi radarszázad megbízott parancsnoka.

Takács János, a debreceni alegység időközben leszerelt volt radarcsoportparancsnoka is személyes hangvételű beszédben köszönt el egykori kollégáitól.

– A mi történetünk akkor kezdődött, amikor a semmiből hoztunk létre egy, a legjobbakkal között számon tartott alegységet. Radarbázisunkat „lepusztult télesztleplebb mintagazdasággá” varázsoztuk. Tudtuk, hogy mindenben számíthatunk egymásra. Ezt hívják csapatnak, ezek voltak mi. Bebizonyítottuk, hogy a hozzáállás, a kreativitás és a szakértelem mindennél többet ér. Ez egy különleges század volt, különleges egyéniségekkel. Életem legboldogabb éveit töltöttem itt, és most örömtől el, hogy újra együtt látlak benneteket. Ti voltatok a családom, úgy ismertetek, mint senki más a világon. El sem tudom mondani, milyen hálás vagyok nektek.

LOGISZTIKUS KOMMUNIKÁTOR

OTTHON BALHÉZOTT, HOGY Ő IGENIS KATONA SZERETNE LENNI. NEM ENGEDTÉK, KÉSŐBB MÉGIS Ő LETT AZ MH LUDOVIKA ZÁSZLÓALJ ELSŐ NŐI GYAKORLÓ ZÁSZLÓALJPARANCSNOKA. BÁN NIKOLETT HADNAGY, AZ MH 64. BOCONÁDI SZABÓ JÓZSEF LOGISZTIKAI EZRED KOMMUNIKÁCIÓS TISZTJE, AKÁR ANYANYELVÜKÖN KALAUZOLHATNÁ A LAKTANYA NYÍLT NAPJÁRA ELLÁTOGATÓ KÍNIAIKAT, NOHA AMERIKÁBAN (IS) TANULT, MÉGPEDIG LOGISZTIKÁT.

Jellemző rá, hogy nem Kaposváron beszélgetünk katonai pályafutásának eddigi alakulásáról, hanem Székesfehérváron, mert teljesen véletlenül éppen ott futottunk össze. Bán Nikolett hadnagy ugyanis afféle örökmozgó, nyughatatlan személyiség, aki legszívesebben legalább negyvennyolc órára tétítana egy napot. Ezt persze nem teheti, így aztán hobbjai közé mindössze az éneklés, a tánc, a sport és a gitározás fér bele. Vagy éppen az, hogy hazaindulás előtt interjút adjon magazinunknak, és elmondja: bizony az összes civil tévé-

High rope, avagy éljen a tériszony

kenysége arról szól, hogy képezze magát és minél jobb katona lehessen. Egyébként sok tekintetben visszahúzódó személyiség, igaz, tizennégy éves korában, kunhegyesi otthonában hatalmas balhét csapott azért, hogy unokatestvéréhez hasonlóan ő is egyenruhát ölthessen. Katonai középiskolába szeretett volna járni, csak hogy szülei ezt nem engedték. Mint mondja, így utólag ezt nem bánja, főleg, mert az érettségi után két évvel végleg kiderült: valóban katona lesz. Előtte színész akart lenni, tanár, idegenvezető, illetve felmenői a jogi pálya felé próbálták orientálni, ám ő gyakorlatiasabb feladatra vágyott. Ennek ellenére az év viccének tartották, amikor – immár felnőtként – bejelentette: beadta jelent-

kezési lapját az akkori Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Bolyai János Katonai Műszaki Karára. Az arcköröl állítólag akkor fagyott le némileg a mosoly, amikor a postás bedobta a fizikai alkalmassági vizsgálat helyszínét és időpontját rejtő borítékot.

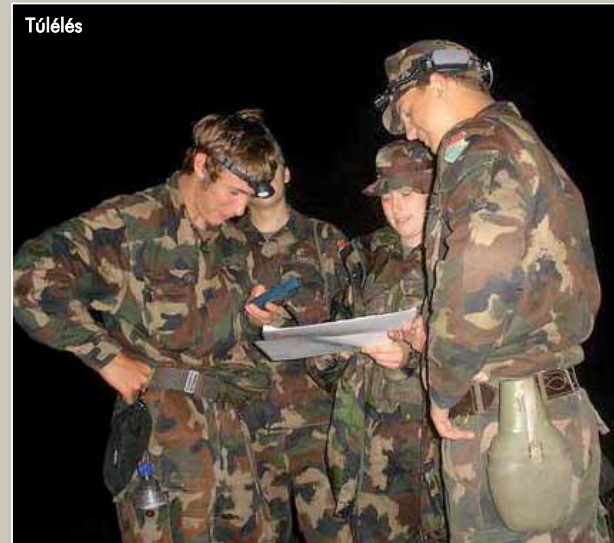
– Augusztus 21-én be is vonultam, és az első hét életem egyik legmeghatározóbb élménye volt. Eleinte ugyan sűrűn hívtam apukámat és kérdezgettem: „Ezt most itt komolyan gondolják?” A katonai eskü: életemet és véretem a hazáért... sokkáló élmény volt. Hallottam én családtagjaimat, miközben katonai élményeiket mesélték, de amikor veled történik ez meg, az egészen más. Teljesen másképp kezdtem el viselkedni, mint addig. Homlokegyenest más közegbe kerültem, más elvárásokkal. Magamat is komolyabban vettem, és még inkább kitartóan, konok makacssággal ragaszkodtam ahhoz, hogy én ezt végigcsinálom. Nem vagyok finnyás, de azért nem volt könnyű lányként bekerülni. Mindig büszkeséggel töltött el, hogy képes vagyok teljesíteni a fizikai elvárásokat, amelyek egyébként a saját elvárásaimmal is egybeestek. Fel kellett fedeznem ezt az új világot, amibe együtt nőttünk bele évfolyamtársaimmal – meséli Nikolett.

Mint mondja, már az alapképzésen egy hét alatt annyi élménnyel gazdagodott, mint más egy hónap alatt. Az adrenalin, az információ- és az élményáradat kézzel foghatatlan varázsa végleg megigézte, olyannyira, hogy később ő lett az MH Ludovika Zászlóalj első női gyakorló zászlóaljparancsnoka.

Miután katasztrófavédelmi és katonai

Zászlókiásret

Túlélés

A honvédelem napja: ünnepi beszéd

közlekedési szakirányon elvégezte a főiskolát, Kaposvárra került, a közlekedés-koordináló századhoz, de előtte még négy hónapot töltött az ezred közlekedési főnökségén, ahol sok tapasztalatot szerzett.

– A közlekedési főnökségen, napi szinten telefon telefont követ, folyamatosan folyik a szervezés. De én mindenképpen a legelsőnél is szerettem volna magam kipróbálni, ezért kerültem a közlekedés-koordináló századhoz, mint a közlekedéstervező csoport parancsnoka. Először tíz, majd húsz emberről kellett gondoskodnom. Kezdő hadnagyként elsődleges volt, hogy megismerjem belülről az aleggység életét, ami egyáltalán nem volt könnyű. Az első időkben kettős

érzések kavargtak bennem. Egyfelől nem akartam beleszólni abba, hogy mit és hogyan csináljanak, tekintve, hogy amikor én megszülettem, sokan már katonaként szolgáltak, másfelől viszont várták, hogy mutassam meg, mit tudok. Rengeteget tanultam tőlük, sokat segítettek a fejlődésben – meséli Bán Nikolett hadnagy.

Később a nápolyi és a madridi nemzeti támogató elemnél is dolgozhatott egy rövid ideig, majd akkori parancsnokának, Bárdos Antal ezredesnek – no, meg az ezred amerikai kapcsolatainak – köszönhetően közel fél évet töltött a virginiai logisztikai egyetemen, szállító tiszti tanfolyamon. Elmondta, hogy arra az egyetemre a civil szférából érkeznek a hallgatók, majd szakosító képzésük után a világ bármely pontjára mehetnek katonai logisztikai szolgálatot teljesíteni. A külföldi tanulásban sokat segített közlekedésmérnöki végzettsége, és szakmainyelv-tudása is rengeteget fejlődött. Már mint az angol, mert több nyelven társalog, s bár kínaiul fmi nem tud, de azért ha a Nagyfal környékére vetné a sors, ott sem halna éhen.

Kommunikációs tiszti beosztását is nyelvismeretének és logisztikai szakmai tapasztalatának köszönheti. Az ezred régi, illetve az új parancsnoka – Gavlik Péter ezredes – egyaránt olyan embert szerettek volna ebbe a beosztásba, aki azért pontosan tudja, hogy mivel foglalkoznak a „boconádások”. A hadnagy asszony szerint szakterületén a legfontosabb a külső és a belső kommunikáció összehangolása.

– Az állománynak saját magának kell vallania azt, amit a kommunikációs tiszti kifelé közöl. Minden katonának azt kell éreznie: része az egésznek, és büszkének kell lennie arra, hogy katona. Sokszor megállítanak minket az utcán ismerősök Kaposváron – vagy a megyében bárhol – és mondják: „Láttam a tévében, hogy itt és itt voltatok, ezt és ezt csináltátok. Nahát, hogy ez milyen klassz.” Szeretném, ha a régióban belül még inkább elfogadottá válna az ezred tevékenysége – bár Kaposváron nagyon népszerű a honvédség. Nagyon jó a kapcsolatunk a civil médiával. Sok társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos munkában veszünk részt, igyekszünk megmutatni magunkat, segíteni, ahol lehet, és ahogyan lehet. Úgy látom, hogy egyre kíváncsiabbak a tevékenység-

Fort Eustis, tengeri kikötő

Ki mondta, hogy nem tudok óceánjárót vezetni?

Dace Mozza lett főhadnaggyal, európai osztálytársnőmmel, és Eric Bechard századosal oktató és tanácsadó tisztemmel. Bechard százados többször kitüntetett oktató, szolgált Irakban és Afganisztánban is.

Osztálykép a RORO hajó előtt.

Október 23. Díszalegység: vigyázz! Jobbra nézz!

A Kapos TV kamerái előtt.

günkre, követik a különféle közösségi oldalakon az ezredet, olvassák ezt a magazint, illetve a honvedelem.hu-t. Sok kérdés is érkezik hozzánk. A városban és a régióban is az ezred a második legnagyobb munkaadó – sorolja a kommunikációs tiszti.

Távlati terveit firtató kérdésemre azt feleli: mindig az a célja, hogy az adott beosztásában a lehető legjobban teljesítsen. De mindenképp szeretné továbbfejleszteni nyelvi ismereteit, aztán pedig... majd meglátjuk. Csak maradjon egyenruhában.

Senior Course

Együtt a 124. tanfolyam. A hivatalos csoportképen 78 hallgató mellett az iskola igazgatója és munkatársai is szerepelnek.

INFORMÁCIÓ ELSŐ KÉZBŐL

ÁLLÁSPONTOK MEGGYŐZŐ INDOKLÁSA, ÉRVELÉS, ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS, KOMPROMISSZUMOK KERESÉSE – POLITIKAI VEZETŐK SZEREPÉBEN IS TUDNIUK KELL KONSZENZUSON ALAPULÓ DÖNTÉST HOZNI EGY (AZ ENSZ FELKÉRÉSÉRE TÖRTÉNŐ) KATONAI BEAVATKOZÁS MÉRTÉKÉRŐL A NATO DEFENSE COLLEGE HALLGATÓINAK.

Tizenöt éve a klubban címmel írt tanulmányt a szövetséghez történt csatlakozásunk jubileuma alkalmából Rómában, a NATO vezérkari akadémiaján Ugrik Csaba ezredes. A 124. Senior Course tanfolyam huszonnyolc országból érkezett hetvennyolc résztvevője közt a kecskeméti repülőbázis parancsnoka volt az egyetlen magyar hallgató.

– Globális biztonságpolitikai kérdésekkel foglalkozunk. A világ válságóvezeteiben kialakult konfliktusok okait elemeztük, és megvitattuk az adott térségre jellemző feszültségek csökkentésének általunk modellezett lehetőségeit – foglalta össze az öt és fél hónapos kurzus tematikájának irányvonalát Ugrik ezredes.

– Nyelvvórával kezdtük a napot, aztán a kiscsoportos foglalkozások következtek, délután pedig összevont előadásokat hallgattunk. A mi csoportunkban tízen voltunk, hallgatóársaim Olaszországból, az Egyesült Arab Emírátsokból, Fran-

ciaországból, Hollandiából, Spanyolországból, Angliából, Németországból, az Egyesült Államokból és Törökországból érkeztek. A csoportokat ugyanis úgy alakították ki, hogy azokba minden nemzetnek csak egy képviselője kerüljön. A döntéseinket viszont – csakúgy, mint az Észak-atlanti Tanács politikusainak – konszenzus alapján kellett meghoznunk. El lehet képzelni, hogy milyen viták árán tudtuk kidolgozni a csapat minden tagja által elfogadható javaslatokat egy-egy felvázolt konfliktus megoldására.

A kurzuson a foglalkozások „fordított sorrendben” követték egymást: az összevont előadások témáját előre kiadták, ezt a hallgatóknak csoportjukon belül fel kellett dolgozniuk, a nagyelőadásba pedig már felkészülten mentek. Aztán kiderült, hogy az álláspontjuk mennyire egyezik az előadóéval. A tanfolyamoknak nincsenek állandó oktatói, a foglalkozásokat az adott témát legjobban ismerő meghívott előadók tartják.

– Értékelnünk kellett az előadások színvonalát. Nagyon sok remek, hozzáértő szakembert hallgathattunk meg, de voltak olyanok is, akiket „megbuktattunk”, mert felkészületlenül érkeztek, vagy nem a témáról beszéltek. Őket a következő kurzusokra már nem fogják meghívni – folytatta Ugrik ezredes.

A kurzus hallgatói hűsvét előtt a Vatikánt is felkeresték.

– A kint töltött közel fél év alatt egyébként három tanulmányt készítettünk. Egyet mindenkinek magának kellett megírnia, és a saját csoportunkon belül beszélte meg. Az én munkám a NATO-csatlakozásunk évfordulójához kapcsolódott, a címe: Tizenöt éve a klubban. A második dolgozatot viszont már közösen kellett összeállítanunk, ez egy vízió volt: a NATO általunk elképzelt

tus kezelése volt a feladatuk. A feltételezett helyzet annyira eszkalálódott, hogy az ENSZ felkérésére a NATO katonai beavatkozása vált szükségessé. A hallgatóknak egy-egy ország vezető politikusának a helyzetébe kellett beleképzelniük magukat; Ugrik Csabára a román külügyminiszter szerepét osztották. A magyar érdekeket török kollégája képviselte.

válaszolnunk – a kérdezők a hallgatóársaink voltak. Azt feszegették, hogy mit keresünk abban a távoli országban? Az olajkincset, saját gazdasági érdekeinket, vagy tényleg a vallásuk, a törzsi hovatartozásuk miatt üldözött emberek életét akarjuk-e megvédeni?

A Senior Course hallgatói három tanulmányi úton is részt vettek. Első körben a NATO-tagországok közül Albá-

Az összevont előadások végén kérdéseket lehetett feltenni.

Norfolk szárazdokkjában nagyjavításra készülnek elő egy repülőgép-hordozót.

fejlesztési folyamatának bemutatása. Hogyan képzeljük a szövetséget 2035-ben? Végül csoportunknak egy tizenöt oldalas munkában azt kellett elemeznie, hogy a NATO számára mi a kedvezőbb: a szövetségbe jelentkező országok felvétele, vagy partnerségi viszony kialakítása velük. Mi azt az álláspontot képviseltük, hogy a „kaput hagyjuk nyitva”, de a további bővítés ütemét célszerű mérsékelni. Elsősorban azokat az országokat fogadjuk sorainkba, amelyek képesek hozzáadni valamit közös érteinkhez, s nem csak a NATO védőernyője alá akarnak bekerülni.

A tanfolyam egyhetes zárógyakorlattal ért véget. A hallgatói csoportoknak egy fiktív országban kirobbant konfliktus

– Abban kellett konszenzusra jutnunk, hogy mikor, milyen eszközök alkalmazásával, mekkora erővel és milyen mélységben avatkozzunk be. A közös álláspont kialakítását azonban nehezítette, hogy az adott országban kirobbant konfliktus forrása az olaj volt. Gazdasági érdekeik alapján ezért minden nemzet „vezetője” más-más megoldást velt célra vezetőnek. Napokig tárgyaltunk, mire mindenki által elfogadható döntést tudtunk hozni. Én is sikeresen képviseltem a térségben vendégmunkásként dolgozó „állampolgárim” érdekét: ígéretet kaptam, hogy a NATO segítséget nyújt evakuálásukhoz. Kommunikeket adtunk ki, sajtótájékoztatókat tartottunk, rengeteg kínos „újságírói” kérdésre kellett

nia, Németország, az Egyesült Királyság és Franciaország politikai és katonai vezetőitől kaptak tájékoztatást az általunk képviselt biztonságpolitikai elvekről, utána a transzatlanti út, Brüsszel, Washington, New York és Ottawa követezett; a helyszíni tapasztalatgyűjtés helsinki, tallinni, stockholmi, oslói és koppenhágai látogatással zárult. Ugrik ezredes elmondta, hogy az utak során egy új kifejezést is megtanult: a katonailag nem elkötelezett országok meghatározást. Ebben a kategóriába azokat a korábban semlegesként emlegetett országokat sorolják, amelyek az Európai Unióval szoros politikai kapcsolatban állnak, fegyveres erőik viszont egyetlen katonai tömbhöz sem tartoznak.

A tengerészgyalogosok hagyományos péntek esti parádéja Washingtonban, amelyen a Senior Course hallgatói tiszteletbeli meghívottak voltak.

Lockheed SR-71 Blackbird a washingtoni Steven F. Udvar-Házy Centrumban.

ÜNNEPEK ÚJ KEZEKBEN

2014 NYARÁTÓL A HM TÁRSADALMI KAPCSOLATOKÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRSÁGA, ILLETVE AZ ÁLTALA FELÜGYELT HM NEMZETI RENDEZVÉNY-SZERVEZŐ HIVATAL (HM NRH) KOORDINÁLJA A JOGSZABÁLYOKBAN MEGHATÁROZOTT ÁLLAMI ÉS KIEMELT FONTOSSÁGÚ ÜNNEPI RENDEZVÉNYEKET. AZ ÚJ FELADATKÖR MELLETT SZÁMOS EGYÉB TEVÉKENYSÉG IS AZ ÚJ SZERVEZETHEZ KERÜLT. KUN SZABÓ ISTVÁN VEZÉRŐRNAGGYAL, A TÁRCA FRISSEN KINEVEZETT TÁRSADALMI KAPCSOLATOKÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRÁVAL BESZÉLGETTÜNK.

Milyen koncepciók mentén kezdte meg működését az új szervezet? Pontosan milyen tevékenységek kerültek át a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumtól (KIM) az újonnan létrehozott helyettes államtitkársághoz, illetve a HM NRH-hoz?

– A kormányzati struktúráváltás keretében a KIM feladatrendszere több minisztériumhoz került át, és a 152/2014. számú kormányrendelet – azaz a státútum-rendelet – értelmében kapta meg a Honvédelmi Minisztérium a jogszabályban nevesített nemzeti ünnepek, illetve emléknapok megrendezésének fel-

adatkörét. Mivel a tárcánál előtte is felmerült már egy kisebb szervezeti átalakítás gondolata, létrejött egy helyettes államtitkárság e feladatok összefogására. Ebben az új rendszerben az egyik fő pillér az említett rendezvények megszervezése és lebonyolítása jelenti, a másikat pedig számos, már korábban is meglévő feladat: a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, a hadisírgondozás, a Tábori Lelkesi Szolgálat felügyelete, a kapcsolattartás a társadalmi szervezetekkel, a szakszervezetekkel, a Katonai és Honvédelmi Kötelék programok. A HM NRH egy húszfős háttér-

MAGYAR HONVÉD

intézmény, amely projektszemlélettel, nem bürokratikus, hierarchikus megközelítéssel dolgozik munkánk segítése érdekében a felügyeletem alatt, ám önállóan.

– Ha a rendezvényeket nézzük, mennyiben kellett teljesen a semmiből teremteni valamit, és mennyire dolgoztak „hozott anyagból” az első hetekben? Voltak-e olyan területek, ahol „improvizálni” kellett pont azért, mert ez egy új szervezet?

– A szervezet valóban új, a feladatrendszer azonban csak részben az, hiszen a nagy nemzeti ünnepeken eddig is jelen voltak a katonák. Elég, ha csak a legnyilvánvalóbbat, augusztus 20-át említem. A feladatrendszerrel együtt pénzügyi forrásokat és humán-erőforrást is vettünk át a KIM-től, így improvizálni semmiképpen sem kellett, bár bizonyos módszerek nyilván mások az újonnan létrejött keretek között. A HM egy jól működő minisztérium, amely kapott egy feladatot, és meg is tudta szervezni ennek végrehajtását.

– Mennyire érte váratlanul a felkérés az új helyettes államtitkárság vezetésére?

– Teljes mértékben. Nem ambicionáltam magam előzetesen hasonló posztra, de amikor a honvédelmi miniszter közölte, hogy rám gondolt, természetesen óriási öröm-

mel vettem a felkérést. Ezzel együtt azonban egyből azon kezdtem gondolkodni, hogyan oldjuk majd meg a ránk váró feladatokat. TiszteSSéggel és becsülettel igyekszem majd helyt állni, mindenkinek tartozom ennyivel.

– A nándorfehérvári ünnepségsorozatot és az augusztus 20-ai állami programokat már az új szervezet koordinálta. Ez elég komoly rohammunkát feltételez...

– A szervezet megalakításával párhuzamosan már dolgozni kellett ezeken a rendezvényeken. A kormányrendelet június 26-án jelent meg, ezzel együtt már szerveztük a Nagy Imre-megemlékezést a 301-es parcellában, még más szervezetekkel közösen. A nándorfehérvári diadal július 22-i emléknapja tekintetében

viszont már teljesen „elengedett kézzel” tevékenykedtünk. Július 1-jével neveztek ki, a HM NRH főigazgatót aszszonyát pedig július 15-ével, vagyis egyszerre dolgoztunk a szervezet felépítésén és a programok megszervezésén. Menetből küzdöttük le a kihívásokat, felkészülési idő tényleg nem állt rendelkezésünkre: kis erőátcsoportosítás közben egyből nekiugrottunk a feladatoknak. Ezután következett a roma holokauszt emléknapja augusztus 2-án, majd az augusztus 20-ai rendezvény-sorozat megszervezése, augusztus 23-án pedig a totalitárius diktatúrák áldozatainak emléknapja. Most itt tartunk: öt eseményen vagyunk túl, miközben folyamatosan építjük magunkat. Úgy gondolom, elég jól állunk.

MAGYAR HONVÉD

– Melyek a fő tapasztalatok, amelyeket már le tudnak vonni az említett programok lebonyolításából?

– Ha a kreatív elképzeléseket nézzük, augusztus 20. menetrendjét már mi határoztuk meg. Ami jó volt a korábbi években, azt átvettük (ilyen például az reklámkampány), de azért nyilván akadtak bizonyos szervezésbeli különbségek az elmúlt időszakhoz képest. Az együttműködés pedig kiváló volt: nagyon jól felkészült, megértő szervezőgárdával dolgoztunk, tényleg csak a legjobbakat tudom elmondani min-

denkiről. A Miniszterelnökség, a Kormányos Elnöki Hivatal, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, a Belügyminisztérium, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, az Országos Mentőszolgálat, az Országos Meteorológiai Szolgálat, az ORFK, a BRFK, a Készletléti Rendőrség, a Parlamenti Őrség, a Budapesti Közlekedési Központ és más, nem a közigazgatáshoz tartozó szervezetek szakemberei a programok szervezése során a maximumot nyújtották. Természetesen a jövőben is összehangolt csapatmunkában gondol-

kodunk. Problémák nyilván akadtak menet közben, de ezek technikai nehézségek, megoldandó kihívások voltak, nem pedig elvi vagy stratégiai különbségek.

– Mekkora kreatív szabadság érvényesül egy olyan területen, ahol ennyi szereplő van a pályán?

– Abszolút kreatív szabadsággal dolgozunk. A honvédelmi miniszter iránymutatásának megfelelően a szakmai lebonyolítást mi végezzük, ezen a téren miénk a felelősség. De ettől még természetesen előzetes egyeztetések, kölcsönös megbeszélések alapján dolgozunk, hiszen ezt másképp nem is lehet csinálni. Az irányítás viszont egyértelműen a miénk. Ezzel együtt még több párbeszéddel, még több körültekintéssel képezem el a munkát. A miniszteri elvárások egyértelműek, és itt is elmondható, hogy csak úgy valósíthatók meg az irányelvek, ha folyamatos párbeszédet folytatunk az érintettekkel.

– A Honvédelmi Kötelék és a KatonaSuli programokról különösen sok szó esik a médiában is, mint a társadalmi nyitás elsődleges eszközeiről.

– A két programnak ráadásul komoly kapcsolódási pontjai is vannak a célszemélyek – diákok, fiatalok, aktív sportolók – révén. Októberben Balatonkenesén rendezünk egy kétnapos konferenciát, ahol az érdekeltek elmondhatják, meglátásuk szerint miként segíthető a miniszteri irányelvek érvényesítése. Mérföldkőnél vagyunk, ahonnan tovább

kell lépni: itt is szélesebb alapokra kell helyezni tevékenységünket, jobban be kell vonni a fiatalokat, erősíteni kell a hazafias nevelést. Utóbbi ugyanis az öngondoskodást erősíti az élet minden területén. Egy fiatal, életerős embernek meg kell tanulnia gondoskodni saját magáról és a családjáról, a környezetéről, hiszen az egész ország, a nemzet is ezekből a sejtekből áll össze. Ebben kívánunk részt vállalni a katonai foglalkozások, versenyek szervezése, a sportklubok tevékenységének segítése, összefogása révén.

– Mivel lehet meggyőzni azokat, akik aggodalmaskodó bírálatokat hangoztatnak a „militarista” gondolatok erősítéséről és a gyerekek vélt félreneveléséről?

– Úgy gondolom, fiatal korából mindenki emlékszik rá, hogy sportversenyen, akadályversenyen részt venni, netán légpuskával löni roppant izgalmas. A férfiakban ösztönösen ott is van a vonzalom az efféle tevékenységek iránt, és nem is baj, ha ez megmarad. Ami pedig a gyerekek félrenevelését illeti, az ENSZ alapokmányát természetesen Magyarország is maradéktalanul betartja, így szó sincs semmiféle ezzel ellentétes tevékenységről. Nem biztos, hogy ha valaki eltéved egy erdőben, akkor mindig lesz nála működő mobiltelefon vagy gázöngyújtó, ezért jó, ha tudja, merre menjen, vagy hogyan gyújtson tüzet. Ezek alapvető emberi dolgok, éppúgy, mint ahogy alapvető emberi ösztön tisztelni, becsülni azt, akivel vállvetve, együtt dolgozunk valamin. Olyan szocializációs teret kívánunk biztosítani a fiataloknak, ahol megtanulják a közösségi létet, mert erkölcs, összetartozás, bajtársiasság nélkül nem létezik teljes emberi élet.

– A társadalmi kapcsolatok felelősként egyébként miként látja a haderő megtévesztését?

– Tévhitek ma is keringenek a köztudatban a honvédséggel, a katonákkal kapcsolatban, de az én tapasztalataim szerint az állampolgárok többsége fontosnak és szükségesnek tartja a honvédség tevékenységét, sőt, valamilyen szinten akár részt is venne abban. Más kérdés, hogy a honvédség a nemzeti szuverenitás letéteményese, és bizony áldozni is kell rá, ha elvárjuk, hogy teljesítse a feladatait. A katonát meg kell becsülni, megfelelően ki kell képezni, és tudni fogja a szakfeladatát. A haderő legnagyobb értéke minden esetben a katoná.

Ezernél több küldetés

ÖT ÉVE MAGYAR FELSÉGJELLEL

AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK KÉRÉSÉRE, 2009. AUGUSZTUS 13-ÁN, AZ MH PÁPA BÁZISREPÜLŐTÉREN NEMRÉG ÁLLOMÁSOZÓ EGYIK C-17-ES GLOBEMASTER III REPÜLŐGÉP MEGKAPTA ELSŐ FELADATÁT. A NÉMETORSZÁGI RAMSTEIN LÉGBÁZISRÓL INDULVA KOSZOVÓBA KELLETT KATONÁKAT SZÁLLÍTANIA. AZÓTA ELMÚLT ÖT ÉV, TEHÁT MONDHATJUK: HAPPY BIRTHDAY, HAW!

Engedelmiükkel most eltekintek az öt éves „születésnap” ünnepség köszöntőkkel és hatalmas tortával ékes eseményeinek részletes ismertetésétől. Teszem ezt főleg azért, mert a stratégiai légi szállítási képesség program (SAC) katonai végrehajtásáért felelős Nehéz Légiszállító Ezred (HAW) parancsnoka, Frank Rombouts ezredes, egy korábbi interjújában azt mondta: az alakulat életében mindig a hétköznapi küldetések a legkülönlegesebbek.

Ezekkel kapcsolatosan ismerünk bizonyos számadatokat: több, mint 14 000 repült óra, a bevezetőben említett utasokat az öt év alatt még legalább 56 ezren követték az óriásgépek gyomrába, majd

onnan újra ki; olykor hallunk célállomásokról (durván a világ majdnem valamennyi országa). Viszont a kisebb részletek általában homályban maradnak. Most azonban, a HAW születésnapja alkalmából, megpróbálok leírni, milyen is egy konkrét küldetés.

Képzelnék el, hogy a programban részt vevő tizenkét ország közül három (Norvégia, Svédország és Finnország) úgy dönt: időszerű lenne utánpótlást küldeni Afganisztánban szolgáló csapataik számára. Ha nem lenne ez a közös flotta, a szállítást Mazar-e Sharifba és vissza, mindhárom országnak komoly fuvarköltséget jelentene. Így azonban a rako-

„Minél több nemzet csatlakozik a SAC-hoz, annál hatékonyabban tudjuk szervezni a feladatokat és a NATO, valamint partnerei annál erőteljesebben demonstrálhatják a szövetség életképességét az okos védelem révén. Köszönöm Magyarországnak, hogy befogadta a programot!” (Wiek Noldus, a NATO Légi Szállítást Irányító Programiroda igazgatója.)

mányt csupán Pápra kell eljuttatni (levegőben vagy szárazföldön), és innentől kezdve már minden „sínen van”. A háromnapos szállítási feladat megkezdése előtti napon például a Norvég Királyi Légierő C-130J típusú szállító repülőgépe érkezik a bázisrepülőtérre, miközben az ezred Command & Control százada már megtervezte a küldetés ap-

„A Nehéz Légiszállító Ezred és támogató szervezete, a NATO Légiszállítást Irányító Programiroda (NATO Airlift Management Program Office) kiérdemelte helyét a világ légiszállító-közösségében. Működésének öt éve alatt a SAC bizonyította, hogy a védelmi eszközök csoportosítása és megosztása költséghatékony módon valósítható meg.” (Frank Rombouts ezredes, a Nehéz Légiszállító Ezred parancsnoka.)

ró részleteit. Ezek között például a repülési útvonalakat, az időjárás-előrejelzést; és persze a konkrét időpontokat is megtaláljuk. A rakományokról kapott információkat a logisztikai támogató század kezeli, és rakodási terv is készül. A SAC 03-as oldalszámú gép hamarosan indulásra kész. Mivel a célszágban a

„Az öt év alatt a gépek több, mint ezer küldetést teljesítettek, többek között humanitárius segélyakciókat is. A C-17-esek a szállítványok mellett reményt is szállítottak sok embernek, és ezt fogják tenni a jövőben is” (Robert McMahon /Boeing cég), a C-17-esek földi kiszolgálásának igazgatója.)

biztonsági helyzet erősen változó, indulás előtt a HAW hírszerző osztálya tájékoztatja a gép személyzetét az esetlegesen várható fenyegetésekről. Az indulás reggelén a teljes személyzet még egy utolsó eligazításon vesz részt, aztán irány az üzemanyaggal feltöltött, bearakodott repülőgép, és megkezdődik a felszállás előtti rendszerellenőrzés. Kisvártatva a gép elhagyja a pápai kifutót, és elérve a repülési magasságot, elindul Afganisztán felé. De csak felé, hiszen az első megálló – és pihenő – Dubai városa, az Egyesült Arab Emírátsokban. A SAC 03-as gép az Al Maktoum reptéren tölti az éjszakát, a személyzet pedig szállodában. Másnap reggel

ismét feltöltik a gépet, és a C-17-es ismét a levegőbe emelkedik. Repülés közben – egy-egy etap gyakorlatra eléri a kétszámjegyű óraszámot – a személyzet (váltásban) különféle szolgálatokat lát el. Ilyen például a technikai dokumentumok ellenőrzése és frissítése. Aki épp nincs szolgálatban, az étkezik, esetleg pihen. Végül a gép megérkezik Mazar-e Sharifba, ahol a rakományt kikapcsolják, az Európába szánt szállítmány pedig a gépbe kerül. Közben leszál az éj, de a gép még sötétben visszaindul, ismét csak dubai éjszakai pihenőre Pápra. Csakhogy maga a küldetés nem itt ér majd véget, hanem Norvégiában: az Afganisztánból érkezett árut csak ott pakolják ki.

Újra műsoron a Célkeresztben!

A második évad első része szintén a légiszállítással foglalkozik: fókuszban az An-26 és a C-17.

A Célkeresztben második évadának első része 2014. szeptember 28-án lesz látható az M1 műsorán.
www.facebook.com/celkeresztben

Mistral-osztály orosz színekben?

PROBLÉMÁS PÁROS

AZ UKRÁN VÁLSÁG CSUPÁN EGYIK MELLÉKSZÁLA KÉT HAJÓ SORSA, AMELYEK A NYUGATI ÉS AZ OROSZ KATONAI-GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉS SZIMBÓLUMAI IS LEHETNEK VOLNA. MA AZONBAN MÁR AZ A KÉRDÉS, HOGY MILYEN ZÁSZLÓ KERÜL VÉGÜL A KÉT HAJÓEGYSÉGRE...

Nicolas Sarkozy francia köztársasági elnök 2010. december 24-én személyesen jelentette be, hogy Oroszországgal két, Mistral-osztályú, helikopterek hordozására alkalmas, partraszállást támogató hajóegység közös építéséről egyezett meg a francia kormány. A hír akkor nagy port kavart, hiszen ilyen modern és ekkora méretű nyugati hajókat még sosem állított hadrendbe az orosz haditengerészet. 21 300 tonna vízkiszorítás; helikopterek, nehéz haditechnikai eszközök, valamint partraszállító hajók hordozása; modern parancsnoki harcálláspont: a Mistral-osztály hajói valóban komoly képességekkel rendelkeznek.

CÉL A PART!

A Mistral-osztály megrendelője eredetileg a francia haditengerészet volt. A saját erők partra juttatására, illetve pa-

rancsnoki harcálláspont feladatok ellátására (bâtiments de projection et de commandement, BPC) alkalmas hajókat a párizsi katonai vezetés a huszonegyedik századi, megújult francia hadi-

tengerészet „alapkőveként” kívánta alkalmazni. A cél a „saját erős” partraszállítási képesség biztosítása volt. A francia védelmi ipar haditengerészeti „nagygyűjében”, a DCNS-ben 1997-

Az új francia EDA-R partra szállító katamarán.

ben megkezdett tervezőmunka alapja az akkoriban hadrendben lévő Foudre- és Ouragan-hajóosztályok által nyújtott hagyományos partraszállítási képességek kibővítése volt.

Az eredeti francia tervek meglehetősen nagyra törőek voltak: négyszázadnyi katonára, azaz 1400 fő, 280 harcjárművel, 30 helikopter támogatásával tíz napig legyen képes önálló műveletet végrehajtani egy 100 kilométer mélységű hídfőállásban. Ennek az erőnek Franciaország 5000 kilométeres körzetében képesnek kell lennie az említett művelet végrehajtására, csakúgy, mint a francia tengerentúli területek támogatására.

Az új hajóegység tervezésénél moduláris, bővíthető kialakítást vettek alapul. Az eredeti elképzelés szerint az EU haditengerészettel (s persze pénzzel) rendelkező országai számára is elérhető lett volna a Mistral-osztály, de különböző okokból egyik lehetséges vevőjelölttel sem sikerült megegyezni. Így a végleges tervezés során már a francia kívánásgazda alapján tervezték a mérnökök. Az 1998-as Eurostary nemzetközi védelmi kiállításon bemutatott tervekben sok minden bekerült a számítógépes tervekbe: többek között a „sísáncal” ellátott, vadászbombázó repülőgépek indítására és drótköteles fékezőrendszerrel végzett fogadására alkalmas repülőfedélzet is. Végül erre a képessé-

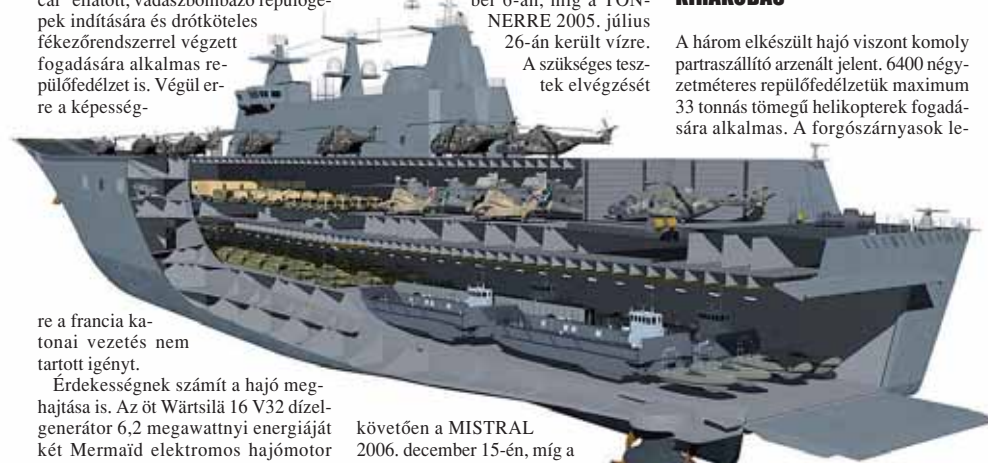
Az első orosz hajóegység, a VLAGYIVOSZTOK építés közben.

jó, a névadó MISTRAL és a TONNERRE megépítését, egységenként 685 millió euro értékben. A két hajó építése 2002-ben kezdődött meg Brest szárazdokkjában. A MISTRAL 2004. október 6-án, míg a TONNERRE 2005. július 26-án került vízre. A szükséges tesztek elvégzését

ben döntöttek a beszerzésről, és 2012. január 13-án állt hadrendbe. A negyedik egység építését a 2013-as védelmi felülvizsgálat szükségtelennek találta.

KIRAKODÁS

A három elkészült hajó viszont komoly partraszállító arzenált jelent. 6400 négyzetméteres repülőfedélzetük maximum 33 tonnás tömegű helikopterek fogadására alkalmas. A forgószárnyasok le-

re a francia katonai vezetés nem tartott igényt.

Érdekességgnek számít a hajó meghajtása is. Az öt Wärtsilä 16 V32 dízelgenerátor 6,2 megawattnyi energiáját két Mermaid elektromos hajómotor használja fel. A motorokat és a hajócsavarokat egy, a függőleges tengely körül forgatható testbe (azipod) helyezték el, így a hajó a méretéhez képest igen jó manőverező képességgel és 19 csomós maximális sebességgel rendelkezik.

A végleges tervek alapján 2000. decemberében hagyták jóvá az első két ha-

követően a MISTRAL 2006. december 15-én, míg a TONNERRE 2007. augusztus 1-jén állhatott hadrendbe. A 2008-as francia védelmi felülvizsgálat ugyanakkor két újabb hajóegység hadrendbe állítását látta fontosnak. A harmadik hajót, a DIXMUNDE-t még éppen az Európát, így Franciaországot is sújtó gazdasági válság előtt rendelték meg: 2009-

szállítás optikai irányító, és egy DRBN-38A Decca Bridgemaster E250 radarrendszer segíti.

A repülőfedélzeten és a hangárokon egyszerre 16 helikopter helyezhető el. Az NFH90 kéthajtóműves, közepes szállítóhelikopterek haditengerészeti

A hajófedélzetet a két lifttel és a hat kijelölt felszállóhelyel.

tóműves nehéz szállítóhelikopter is tesztelte a 33 tonnás teherbírású képességet - sikerrel.

Ha a hajón elszállásolható 450 katonára és a 2650 négyzetméteres tároló helyre „bepasszírozható” 40 Leclerc nehéz harckocsi (esetleg 13 Leclerc és 46 egyéb jármű) partraszálló hadműveletben vesz részt, akkor azt négy partraszállító jármű segítségével teheti meg. A francia gyártmányú EDA-R katama-

ránok képesek az 54 tonnás Leclerc-ek szállítására is. Jelenleg ezekből négy áll hadrendben, míg további négy megvásárlását tervezik.

AGYKÖZPONT

A hajóknak a hadműveletek során a parancsnoki feladatok ellátásához szükséges infrastruktúrát is biztosítaniuk kell. Erre egy 150 fő befogadóképes-

Tesztüzemeltetés közben: telt ház a repfedélzeten.

(NFH version soutien) változata a katonák, a támogató fegyverrendszerek és az utánpótlás partra juttatásáért, a sebessültek hajóra szállításáért, a hajók közötti külső függesztéses szállítási feladatok végrehajtásáért felelősek. A műveletek tűztámogatását, a páncélozott és megerősített célok rombolását a francia hadsereg Eurocopter Tigre HAD helikopterei végzik. Hozzá kell tenni, hogy minden, a francia haderőben hadrendbe állított helikopter, így az SA 330 Puma és az AS 532 U2 Cougar szállítóhelikopter is üzemeltethető a Mistral-osztály három hajójáról. Sőt, a TONNERRE repülőfedélzetének megerősített leszállóhelyén 2007-ben egy amerikai MH-53E Sea Dragon, három hajó-

ségű, 850 négyzetméteres vezetési pont szolgál, amelyet természetesen a legmodernebb kommunikációs és vezetéstámogatási képességekkel láttak el. A központ a felderített adatokat a Thales által fejlesztett SENIT 9 integrált taktikai rendszerrel dolgozza fel és jeleníti meg. (Továbbá rendelkezésükre áll a háromdimenziós MRR3D-NG többfeladatú, légi és tengeri célok felderítésére és követésére alkalmas radar, a SYRACUSE műholdas, valamint a Link 11, 16 és 22 kommunikációs rendszer.)

A felderített légi célok ellen az MBDA France Simbad rakétaindító rendszerének Mistral típusú, infravörös önirányítású, kis hatótávolságú légvédelmi rakétái vethetők be. A hajó rendelkezik még 30 mm-es Breda Mauer gépágyúkkal és négy 12,7 mm-es M2 HB nehézgéppuskával is, amelyek kisebb méretű tengeri célok megsemmisítésére alkalmasak. A sebessültek fogadására egy NATO Role 3-as felszereltségű fedélzeti kórházat alakítottak ki, 20 helyiséggel, 69 - köztük 7 intenzív ellátásra is alkalmas - ágygal és két műtővel. Szükség esetén a heli-

A MISTRAL hajótartója, alul a partra szállító hajók dokkjával.

tek ki, 20 helyiséggel, 69 - köztük 7 intenzív ellátásra is alkalmas - ágygal és két műtővel. Szükség esetén a heli-

kopterek tárolására szolgáló hangárban újabb 50 ágyat lehet elhelyezni a sebessültek vagy betegek számára.

OROSZ KAPCSOLAT

Klasszikus repülőgép-hordozó kialakítás, a repülőfedélzet melletti "szigettel".

Nyolc hónapos tárgyalássorozat után 2010 végén jelentette be a francia köztársasági elnök a két hajóegységről szóló orosz exportot. Az orosz állami fegyverkereskedő vállalat, a Rosoboronexport 1,37 milliárd euróért két egységet (501 VLAGYIVOSZTOK és 502 SZEVASZTOPOL) vásárolt meg és két újabb, már teljesen Oroszországban összeépítendő egységre jelentett be opciót. A hajók átalakítására is szükség volt, hiszen Oroszország természetesen saját kommunikációs, navigációs és fegyverrendszereket, saját fejlesztésű parancsnoki központot kívánt a hajóiba építeni. A repülőfedélzetre 32 Kamov Ka-52K Hokum B haditengerészeti harci helikoptert rendeltek idén augusztusban, amelyeket kutató-mentő feladatokra Ka-27PS Helix-D helikopterek, míg szállító feladatokra várhatóan Ka-32 helikopterek egészítenek majd ki.

A VLAGYIVOSZTOK építését 2013. február elsején, míg a SZEVASZTOPOL-ét június 18-án kezdték meg. Az eredeti tervek szerint az első „oroszosított” Mistralt 2014. november elsején adták volna át az orosz haditengerészeti képviselőinek, de ez most, a jelenlegi feszült geopolitikai helyzetben bizonytalanra vált.

A leghatékonyabb légtérőr

VASKUPOLA RAKÉTÁKBÓL

HA VAN VALAMI, AMI ALAPVETŐEN MEGVÁLTOZTATTA A CIKKÜNK ÍRÁSÁNAK IDŐPONTJÁBAN IS ZAJLÓ GÁZAI KONFLIKTUST, AKKOR AZ AZ ISRAELI IRON DOME (VASKUPOLA) RAKÉTAVÉDELMI RENDSZER.

Egy gyors adat: augusztus 25-ig a Hamasz palesztin terrorszervezet ellenőrzése alatt álló gázai övezetből 4450 különböző hatótávolságú föld-föld rakétát indítottak Izrael városai, települései ellen. Ezekből 714 rakétát fogott el a rendszer, és az eddigi információk szerint alig 10-20 rakéta csapódott be lakott területre. Az izraeli polgári áldozatok száma hat. Ezek a számok magukért beszélnek: a Vaskupola olyan aktív rakétavédelmi rendszerre érett, amely alapvetően változtatta meg a két, egymás ellen háborút vívó fél közötti egyensúlyt.

HELYI SPECIALITÁS

Az Iron Dome egy speciális stratégiai helyzetre adott válasz. A fegyverrend-

MAGYAR HONVÉD

szer nem választható el Libanontól és a Hezbollah palesztin terrorszervezettől, illetve a Gázai övezettől és a Hamasz terroristáitól. Az évtizedekre visszanyúló közel-keleti konfliktuszóna egyik szokásos és százasaival alkalmazott palesztin fegyvervé váltak a nem irányított

föld-föld rakéták. Ezeket a rakétákat vagy gázai műhelyekben hegesztik össze, vagy csempészalagutakon, hajók, kamionok szállítmányai közé rejtve érik el Gázát, köszönhetően a Hamasz támogató Szíriának és Iránnak. Az eddigi csúcsot 2008 jelentette, amikor összesen 3278 rakétát indítottak az izraeli lakott területek felé egyetlen év alatt, csak a most is aktív hadművelleti területnek számító Gázából.

Az izraeli politikai és katonai vezetés számára egyértelművé vált: a beérkező rakéták ellen védekezni kell. A zsidó állam kénytelen volt saját fejlesztésbe fogni, hiszen ilyen jellegű rakétavédelmi rendszer akkor nem működött még sehol sem. A feladatra a Rafael haditechnikai cég mérnökei vállalkoztak: először számítógépeken, majd a valóságban is tesztelték egy „kupola”, amelynek elsődleges célja az izraeli lakosság hatékony védelme a rakéták ellen. A fejlesztés azonban költséges volt, így az ország legmegbízhatóbb szövetségese, az Egyesült Államok „szállt be” a finanszírozásba. Természetesen nem önzetlenül: a technológiához ez által az amerikai hadiipari memók is hozzáfértek, a fejlesztésben is részt vehettek. Így az Egyesült Államok egy valódi konfliktusokban, támadásokban tesztelt, csiszolódott és továbbfejlesztett kis hatótávolságú rakétavédelmi rendszerhez juthatott.

MAGYAR HONVÉD

KOCKÁZATELEMZÉS

A kétezres évek legelejétől érlelődött a gondolat az izraeli katonai körökben: szükség van egy olyan mobil, kis hatótávolságú, nagyon pontos rakétavédelmi rendszerre, amely képes elfogni és semlegesíteni az izraeli városok ellen indított rakétákat. Egy ilyen rendszer kifejlesztését akkor még szinte mindenki lehetetlennek tartotta. Ez azonban nem akadályozta meg 2004-ben Daniel Gold tábornokot, az Izraeli Védelmi Erők kutatás-fejlesztési irodájának parancsnokát abban, hogy mégis csak megpróbáljon elindítani egy ilyen fejlesztést. Most már tudjuk, az idő a hajthatatlan katonát igazolta. Persze az sem ártott az ügynek, hogy a 2006-os, második libanoni háborúban közel 4 ezer rakétát indítottak Izrael északi területe és városai ellen, alig 34 nap alatt. Negy-

vennégy polgári áldozat, jelentős anyagi kár: az ellenrakéta-rendszer fejlesztésének támogatása ezek után nem volt kérdés. 2007 februárjában a Rafael koncepcióját, terveit fogadták el, és ma már hét ilyen üteg védi Izrael területét.

Már a tervezés első pillanatában fontos volt, hogy a Vaskupola-rendszer minden eleme könnyen hordozható és gyorsan telepíthető legyen. Mivel a kezdetekben kevés üteg áll rendelkezésre, így mindig az adott konfliktus során a stratégiailag legfontosabb terület védelme volt megoldható a mobil rendszerrel.

A rendszer szemét az Elta EL/M-2048 aktív fázisvezérelt radarrendszer jelenti. A radar meg nem erősített adatok szerint akár 60 kilométeres távolságból is felderíti és követi az elindított rakétákat, s ezeket az adatokat folyamatosan továbbítja a harcálláspontra, mely szintén mobil. Itt található a rendszer lelke,

az mPrest Systems szállította számítógépes egység, amely megfigyeli és osztályozza a fenyegetést, felméri a nem irányított rakéták, tüzérségi lövedékek eddigi pályáját, és ebből meghatározza a várható becsapódási területet. Mivel a védelmi rendszer Tamir rakétái meglehetősen drágák (nem hivatalos források 90-100 ezer dollár közötti összeget említnek indításonkénti költségként), így csak azon rakéták ellen indítanak elfogórakétát, amelyek lakott vagy más, stratégiailag fontos területet fenyegetnek a várható, kiszámított becsapódáskor.

Ha a veszélyt azonosították, akkor már a szintén mobil indítókonténerekbe helyezett Tamir elfogórakétákon van a sor. A rakétákat egy célpontra általában legalább kettesével indítják, így növelve a megsemmisítés valószínűségét. Ma már nyilvánosan megtekinthető videofelvételek tucatjai mutatják, ahogy a Tamir rakéták elindulnak, majd megsemmisítik a célt, a tapasztalatok szerint igen nagy hatékonysággal. A Tamir rakétát az Iron Dome számítógépes rendszere vezeti a célra, a célpontot és az ellenrakétát is követő radar segítségével. A 90 kilogrammos tömegű, 3 méter hosszú és 16 centiméter átmérőjű Tamir kis-méretű, közelségi gyűjtővel felszerelt repesz-romboló fejrel rendelkezik. A robbanás során szerterepülő repeszek feladata az ellenséges rakéta megrognálása olyannyira, hogy az további repülésre alkalmatlanná válnon és a becsapódáskor se tudjon felrobbanni. Bár a Rafael hivatalos közlése szerint a rendszer arról is gondoskodik, hogy a Tamir

és az ellenséges rakéta ne lakott vagy más szempontból fontos terület felett találkozzon, a valóságban sokszor Tel-Aviv vagy más városok felett történt meg az elfogás. Így számos esetben a repeszek, illetve a megrognált föld-föld rakéták is a házak közé hullottak.

A hivatalos források szerint bármilyen időjárási viszonyok között alkalmazható rendszer alapeleme az üteg, amely alapesetben egy radarból, egy harcálláspontból és három, egyenként 20 rakétát tartalmazó indítóegységéből áll. Természetesen a rendszerhez számos logisztikai és karbantartó, híradástechnikai jármű, eszköz is tartozik, amelyek nélkül az Iron Dome nem lenne képes működni.

A rendszer fejlesztése és hadrendbe állítása a komplex katonai fejlesztések „rendes” időtartamához képest igen rövid idő alatt történt meg. A 2007-es döntést követően az első sikeres éles tesztfogásokra már 2009-ben sor került. 2009 végére felállították az első légvédelmi zászlóaljat is, amely használni kezdte az új rendszert. Az első üteg 2010-ben már imitált harcelyzetben bizonyíthatott: palesztinoktól zsákmányolt Kasszám és a BM-21-es sorozatvetőkben használt 122

mm-es rakéták elfogására indították a Tamirokat. A rendszer első telepítésére 2011-ben került sor, elsőként (a fontos katonai objektumok mellett) a Gázához közelebb eső, veszélyeztetett városok védelméért. Az első, ismertté vált éles elfogás során (2011. április hetedikén) egy 122 mm-es rakétát fogott el az Iron Dome-rendszer egyik ütege Ashkelon városa mellett. Nem sokkal ezután az izraeli

vezetés döntése értelmében felgyorsították az új ütegek gyártását és hadrendbe állítását. A kiszivárgott információk szerint a tervezett 15 üteg beszerzésére és hadrendbe állítására közel egymilliárd dollárnyi saját forrást szántak. Az ütegenkénti beszerzés becsült költsége 50 millió dollár, és mint említettük, a rakéták ára is igen borsosnak mondható. A rendszert eddig Izraelen kívül csak a tehetős és védelmi kiadásait magas szinten tartó városállam, Szingapúr rendszeresítette.

SEBESZI PONTOSSÁG

A költségekkel szemben viszont ott áll a saját lakosság és katonai potenciál védelmének feladata, érteke. A rendszer természetesen folyamatos továbbfejlesztés alatt áll, amelyhez a gyakorlatilag állandó összecsapa-

pások, palesztin rakétaindítások jelentik az alapot. A szakértők úgy vélik, hogy elsősorban a rendszert és az elfogórakétákat vezérlő szoftvert továbbfejlesztése az elsődleges feladat, így növelve a korai észlelés és felderítés, illetve a sikeres célravezetés és megsemmisítés esélyét. A 2014. júliusi, augusztusi gázai háború idején a hivatalos adatok szerint 90 százalék feletti volt a sikeres elfogások száma. Ezt támasztja alá a palesztin terror szervezetek által indított rakéták becsapódásának igen alacsony száma, az izraeli polgári áldozatok minimalizálása. De ez komoly költségeket is jelent, így nem meglepő, hogy 225 millió dollárt szavazott meg az Egyesült Államok kongresszusa, majd szenátusa a Tamir rakéták gyártási költségeinek támogatására. A jövő a Vaskupolát kiegészítő Iron Beam, azaz Vasugár-rendszer lehet. A 2015-re hadrendbe állítandó, szintén mobil, konténeres kialakítású rendszer a Rafael mérnökeinek munkája. Az Iron Beam lézergugárral támadja és pusztítja el a felderített és követett tüzérségi lövedékeket, aknavetőgránátokat, kis hatótávolságú föld-föld rakétákat, vagy éppen a távolról irányított pilóta nélküli repülőgépeket. Igaz, beszélések szerint az Iron Beam-üteg beszerzése legalább ugyanannyiba kerül majd, mint az Iron Dome esetében, de a későbbiekben már sokkal kisebb üzemeltetési költségről lehet majd beszélni. Ugyanis a százezer dolláros Tamir helyett egy 4-5 másodpercig működő lézergugár is elegendő lehet a célpont semlegesítésére.

Szertefoszlott német remények

A francia katonáknak és brit szövetségeseiknek a Marne folyónál sikerült megállítaniuk a német előrenyomulást.

TAXIVAL A FRONTRA

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ KEZDETI SZAKASZÁNAK LEGJELENTŐSEBB ESEMÉNYE A NÉMET VILLÁMHÁBORÚS ELKÉPZELÉST, A SCHLIEFFEN-TERVET ROMBA DÖNTŐ MARNE-I CSATA VOLT, AMI UTÁN VALÓSÁGGÁ ÉRETT A NÉMET KATONAI ÉS POLITIKAI VEZETÉS RÉMÁLMA, A KÉTFRONTOS HÁBORÚ.

Augusztusban a német haderő jobb szárnya betört Belgiumba, s elfoglalta az ország túlnyomó részét, majd súlyos összecsapások bontakoztak ki a francia–német és a francia–belga határ mentén. A Liège-i harcok folyamán már több francia tábornok, így Joseph Gallieni, a Párizst védelmező erők parancsnoka, illetve az 5. hadsereget irányító – s a francia támadó hadászati elképzelést, a XVII. tervet már a háború előtt bíráló – Charles Lanrezac is felismerte, hogy a német jobb szárny fő erői a Meuse folyón túlra törve a vártnál nagyobb ívben fordulnak majd délre. Emlékeztünk, ennek veszélyeire már évekkel korábban felhívta a figyelmet Victor Michel tábornok, akit válaszul felettesei elmozdítottak posztjáról.

VÉRÉS HATÁRCSATÁK

A főparancsnok, Joseph Joffre azonban nem törődött ezekkel az aggodalmakkal, s 1914. augusztus 14-én utasította a francia jobb szárnyat az Elzász és Lotaringia visszaszerzését célzó hadművelet megkezdésére. A szemben álló német 6. és 7. hadsereg kezdetben rendezetten és lassan hátrált, hogy minél inkább magára vonja a franciákat, biztosítva ezzel a frontvonal túloldalán, azaz a Belgiumon át előrenyomuló német jobb szárny sikerét.

Joffre erői ennek megfelelően az első napokban szépen haladtak, ám a két-szárnyas átkarolásra készülő német hadvezetés hamarosan ellentámadásra adott parancsot, ami augusztus 20-án vette kezdetét; ehhez a teljes tartalékot – vagy-

Ameddig lehetett, az angolok kitarították a Mons-csatornánál.

is azt a hat és fél hadosztályt, amit eredetileg a jobb szárny vagy a kelet-poroszországi hadsereg számára külfőntettek el – Lotaringia irányították a 6. hadsereg megerősítésére. A németek azonban így sem bírták a franciákkal, akik visszavonultak eredeti állásaikba, s ott védelemre rendezkedtek be.

Joffre-nak a XVII. tervbe vetett hitét az Elzász és Lotaringia ellen intézett támadás kudarcra sem rendítette meg, s a jobb szárny visszavonulásának kezdete után elrendelte az ardenneki támadást. E feladat a 3. és a 4. hadseregére várt; velük szemben a 4. és az 5. hadsereg alkotta német közép állt, amely ugyan-csak támadásra kapott parancsot. A harc augusztus 21-én indult, s 25-ére el is dőlt: ezen a napon a hatalmas veszteségeket elszenvedett két francia hadsereg megkezdte a visszavonulást.

Augusztus 21-től az Ardennektől nyugatra, a Sambre folyó és a Mons-csatorna mentén is összecsapások bontakoztak ki a brit expedíciós erő által támogatott francia 5., illetve a német 1., 2. és 3. hadsereg között. Lanrezac augusztus 24-én értesült arról, hogy az ardenneki francia támadás – amelyet neki kellett fedeznie nyugatról – összeomlott. Úgy

vélte, katonáit csak az azonnali visszavonulással mentheti meg, s erre nyomban ki is adta a parancsot. Erről értesülve a Mons-csatornát addig hősiesen védő angolok szintén megkezdtek a hátrálást.

Itt kell megjegyeznünk, hogy a német 1. hadsereget irányító Alexander von Kluck tábornok Brüsszel elfoglalása után nem Monsnál, hanem – az eredeti terveknek megfelelően – nyugatabbra, Lille városánál akart betörni Franciaországba; úgy számolt, hogy ezzel bekerítheti a franciák balján elhelyezkedő brit expedíciós erőt. A német 2. hadsereg parancsnoka, Karl von Bülow tábornok azonban a vártnál komolyabb belga ellenállásba ütközött Liège-nél és Namur váránál. Nagy veszteséget szenvedett, ezért kockázatosnak tartotta, ha Kluck túlságosan elszakad tőle. Emiatt javasolta a monsi irányt, amit a német főparancsnok, Helmuth von Moltke el is fogadott. Bülow azonban így éppen szembeállított az angolokkal.

KORAI ÖRÖM

A határcsaták a XVII. terv teljes kudarcát hozták, hiszen francia részről nemcsak a kiszemelt területek (Elzász, Lo-

taríngia) elfoglalása hiúsult meg, de a Belgiumon át érkező német csapatokat sem tudták feltartóztatni. Utóbbiról értesülve, a német vezérkar tagjai elkönyvelték a sikert; úgy vélték, hogy nyugaton kivívták a győzelmet, figyelmük így az oroszok felé irányult, s előbb a 2. hadsereg kötelékébe tartozó két hadtestet, majd a bal szárnyról egy lovashadosztályt vezényeltek át Kelet-Poroszországba. Valójában szó sem volt döntő sikerről, hiszen a franciák, illetve a brit expedíciós erő ellencsapásokkal tarkított általános visszavonulása (melyet a XVII. terv bővületéből kikerült Joffre augusztus 25-én rendelt el) szervezetten zajlott, nagy veszteségeket okoztak a támadóknak.

Míndeközben Kelet-Poroszországban, a szövetséges franciáknak tett vállalásnak megfelelően, támadásba lendült a cári haderő. A 200 000 fős, Pavel Rennenkampf tábornok által irányított orosz 1. hadsereg augusztus 17-én a Mazuri-tavaktól északra lépte át a határt; ellenük a Maximilian von Prittwitz tábornok vezette német 8. hadsereg három hadteste sorakozott fel (a negyedik a szintén 200 000 katona alkotó orosz 2. hadsereget várta délebbre). A

Számos feladatra használták az első világháborúban a lovakat, amelyek milliós nagyságrendben estek áldozatul a harcoknak. Itt éppen az 1914. augusztus 12-én a belga és a német haderő által megívított haeleni csatában elpusztultakat földelik el.

felek 1914. augusztus 20-án, Gumbinnennél ütköztek meg egymással, de amikor Prittwitz híret vette, hogy a másik orosz hadsereg is megindult a határ felé, elrendelte a Visztula folyóig történő visszavonulást, ami gyakorlatilag egyet jelentett Kelet-Poroszország feladásával. Moltke mindezt értetlenkedéssel fogadta, s azonnal lépett: Prittwitzet eltávolította, helyére pedig augusztus 23-án a nyugállományból reaktívált Paul Hindenburgot, illetve Erich Ludendorffot állította. Két nappal később a már említett erősítés is útnak indult.

Az új vezetés egy percet sem tétlenkedett: észrevétlenül szinte a teljes 8. hadsereget kivonta az orosz 1. hadsereg elől, s a Mazuri-tavaktól délre előrenyomuló orosz 2. hadsereg szárnyai ellen csoportosította. A meglepetésszerű támadás augusztus 26-án vette kezdetét, két nap múlva Tannenbergnél pedig 125 000 cári katonára és 500 löveg körül zárult be a német gyűrű. Az orosz 2. hadsereg tehát megszűnt létezni, míg parancsnoka, Alekszandr Szamszonov tábornok augusztus 30-án öngyilkos lett. Rennekampf csak ekkor indította meg Königsberg és a Mazuri-tavak között a támadást, de azt a németek hamarosan megállították. Hindenburgék sikere elsősorban a két orosz hadsereg közötti összhang hiányának volt köszönhető. Mindazonáltal a cári akció – függetlenül a végeredménytől – elérte célját, hiszen jelentős német erőt vont el a nyugati frontról.

A Belgium-szerke kibontakozó népi ellenállásra válaszul a németek augusztus 25–28. között lerombolták Leuven városát.

A SCHLIEFFEN-TERV BUKÁSA

Az antant a Somme folyónál készült elmentámadásra, de a német jobb szárny előrenyomulását nem sikerült jelentősen lassítani, így Joffre-nak le kellett mondania a szeptember másodikára tervezett akcióról. Sikeresebbnek bizonyultak ugyanakkor a visszavonulásuk során erődökre és folyókra támaszkodó francia hadak (3. és 4. hadsereg) középen, a német 3., 4. és 5. hadsereggel szemben, ami a későbbiekben döntő jelentőségűnek bizonyult. Nagy gondot okozott az ellenségnek az Antwerpenbe visszavonult nyolcvanezres belga haderő, illetve a megszállt ország területén kibontakozott népi ellenállás is, aminek a németek ál-

tal alkalmazott brutális terror sem tudott véget vetni. Mindezek szintén hozzájárultak ahhoz, hogy a támadók fölénye fokozatosan elveszett, s az erőviszonyok az antant javára fordultak. Moltke tehát kénytelen volt jelentős változtatást eszközölni az eredeti terven; az előrenyomulást tovább folytatták ugyan, de nem Párizstól nyugatra, a Szajna felé, hanem a fővárostól keletre található Marne folyó irányába. Szeptember 4-én a német betörés elérte legnagyobb mélységét; a Marne-on átkelő csapatok csaknem 200 kilométerre nyomultak be Franciaországba. Szeptember 4-én a német 1. hadsereg felderítői jelezték, hogy Meaux városka templomtornyából már látják az Eiffel-tornyot.

Akcióban az orosz tüzérség. A kellő összhang hiánya miatt a cári haderő komoly vereséget szenvedett Kelet-Poroszországban.

Moltke azonban nem Párizs elfoglalására koncentrált; a francia főerőket akarta megsemmisíteni. Csak hogy e terv kivitelezéséhez már nem rendelkezett elegendő erővel, sőt a jobb szárnyon már ő volt hátrányban. A Marne folyón átnyomuló három hadsereggel szemben ugyanis francia részről az 5., illetve az egyaránt újonnan létrehozott 6. és 9. hadsereg állt, kiegészülve az immár teljes (azaz hadseregnyi méretű) brit expedíciós erővel; ez közel kétszeres antant-főlényt jelentett. Emlékeztetőül: a határacsaták során, a Sambre folyó és Mons-csatorna mentén e három német hadsereggel csak négy brit hadosztály és a francia 5. hadsereg vette fel a küzdelmet. Mindezen túl, a támadók az egy hónapja tartó folyamatos harcok során kimerültek, utánpótlási vonalaik hosszúra nyúltak, ráadásul a jobb szárnyat alkotó seregek előrenyomulása sem volt összehangolt.

Az angolokat és a francia 5. hadsereget üldöző német 1. hadsereg ugyanis túlságosan előreszaladt, s így jobbról a francia 6., balról pedig a francia 9. hadsereg veszélyeztette. Joffre kapva kapott a remek alkalmon, s szeptember 5-én parancsot adott a 6. hadsereggel a Párizs felőli oldaltámadásra. Másnap az addig hátráló 5. hadsereg és az angolok is ellentámadásra mentek át. Alexander von Kluck tábornok tehát váratlanul három antanterővel találta szembe magát, s a bekerítés veszélye fenyegette. Segítségére pedig nem számíthatott, mert a 2., a 3., a 4. és az 5. hadsereggel szemben is elkezdődött a francia ellencsapás.

Kluck ennek ellenére kis híján áttörést ért el a 6. hadsereg ellen, melyet csak a Párizsból taxikkal a frontra szállított 6000 katonára mentett meg a kudarctól. A tábornok erői ugyanakkor a csata során 40 kilométerre elszakadtak a baljukon a francia 9. hadsereggel harcoló német 2. hadseregtől. Az antant felderítő-repülőgépei észlelték ezt, s ennek nyomán az 5. hadsereg és az angolok benyomultak a keletkezett résbe. A hátbatámadás veszélye fenyegette tehát Kluck és Bülow csapatait, amelyek szeptember 9–10-én megkezdték a visszavonulást az Aise folyóig, két nappal később pedig valamennyi, a Verdun-tól nyugatra harcoló német egység hátrálni kezdett.

A német erőket végül a Compiègne–Soissons–Reims–Varennes–Verdun feletti vonalon sikerült szilárd védőállásba vonni; ezt már az antant nem tud-

A Marne folyóhoz mintegy 600 taxi szállította a közel 6000 francia katonát.

ta áttörni, így Joffre szeptember 18-án leállította az offenzívát. A Marne folyónál elszenvedett vereség, illetve az azt követő visszavonulás a Schlieffen-terv kudarcát jelentette, egyúttal a németeknek a gyors nyugati győzelemben vetett reményét is szertefoszlatta: Franciaországot nem sikerült hat hét alatt térdre kényszeríteni, így a német hadsereg nem tudta elkerülni a kétfrontos háborút. Ezt viszont már nem Helmuth von Moltke vezetésével kellett megvívniuk a császári katonáknak, miután a vezérkari főnököt a marne-i bukás után elmozdították posztjáról. Helyébe Erich von Falkenhayn hadügyminiszter lépett szeptember 14-én, bár a cserét egyelőre titokban tartották.

MONARCHIA: MINDENÜTT VERESÉG

A marne-i csata napjaiban hatalmas harc folyt Galíciában is. A front bal szárnyán az osztrák–magyar 1. és 4. hadsereg augusztus 23-án lendült támadásba, ám azt a kezdeti sikerek ellenére kisvártatva le kellett állítani, mert a jobb szárnyon védekező 3. és 2. hadsereg vereséget szenvedett. A helyzetben a 4. hadsereg egy részének átcsoportosítása sem segített, épp ellenkezőleg: a meggyengített bal szárny ellen ugyanis támadásba mentek át a cári erők – ebben ráadásul már az orosz 4. és 5. mellett az időközben odaírányított 9. hadsereg is részt vett. A küzdelem a Monarchia súlyos kudarcát hozta: szeptember első harmadára Galícia keleti és középső területei, valamint Bukovina nagy része orosz kézre jutott, Przemysl várát pedig körülzárták.

Elpalástolandó a galíciai vereséget, az Osztrák–Magyar Monarchia haderejének vezérkari főnöke, Franz Conrad von Hötzendorf számára még fontosabbá vált a Szerbia elleni újabb támadás, amit szeptember 8-án meg is indított. Az akcióban az 5. és a 6. hadsereg, illetve a frissen felállított Krauss-csoport vett részt, ám a remélt siker elmaradt, miután a szeptember 16-án kibontakozó szerb ellentámadás meghátrálásra kényszerítette a támadókat. Az osztrák–magyar csapatok azonban ezúttal meg tudták tartani a Száva és a Drina folyókön kialakított hídfőket, azaz Szerbia területén maradtak – nem úgy, mint az augusztusi első támadás után.

Helmuth von Moltke belevetett a marne-i vereségbe.

„Közkincsé
tétetik”

MESÉLŐ EMLÉKEK

NEHEZEN HINNÉNK, HOGY AZ ELSŐSORBAN ÍZLETES BORAIRÓL HÍRES SOMLÓ-HEGY KÖRNYÉKÉN PÁRJÁT RITKÍTÓ KATONAI MAGÁNGYŰJTEMÉNY, VALÓSÁGOS KIS MÚZEUM REJTŐZIK. KATONA JÓZSEF NYUGÁLLOMÁNYÚ ZÁSZLÓS EMLÉKTÁRGYAI LEGALÁBB ANNYIRA MESÉLNEK NEKÜNK A MODERN KORI MAGYAR KATONAI REPÜLÉSRŐL, MINT AMENNYIRE BARÁTOKRÓL, BAJTÁRSAKRÓL, GYŰJTŐSZENVEDÉLYRŐL. MÚLT ÉS JELEN, TISZTELETADÁS ÉS EMLÉKEZET KEVEREDIK ÖSSZE A VISZONYLAG SZŰK BELSŐ ÉS KÜLSŐ TÉRBEN.

Igaz, a gyűjtő legnagyobb ellensége a helyhiány. Hallgatva a Taszáron, majd az MH 87. Bakony Harcihelikopter-ezrednél szolgáló katonát, könnyen belátható: nemhogy egy kertet, de egy hatalmas múzeumépületet is meg tudna tölteni mesélő emlékekkel. Mert ez a magángyűjtemény nem amolyan hivatalos, múzeumszagú (teremőrrel és üveglap alatt rejtőző ritkaságokkal), sokkal inkább az 1949-től kezdődő múlt meglehetősen élő emlékezte. Ugyanis az ide látogató barátokat, bajtársakat, kollégákat ezek a tárgyak nemcsak emlékezésre, hanem gyakorta elfeledett történetek mesélésére, újraélésére is készítették, és bi-

– Az öreg könnyes szemmel ült a fülkében. Neki ez volt az élete. Számomra az ilyen pillanatokért éri meg igazán ez az egész. Láttam rajta, hogy milyen leírhatatlan örömet okoz ez neki. Kérdeztem tőle: gondoltad volna, hogy egyszer itt a szomszédban fogsz ilyen kabinban ücsörögni? Megrázta a fejét: á, soha... – meséli Katona József. Ilyen teljes kabinból – saját katapulttal, saját műszerekkel – összesen négy van az országban. Ez egyébként a 4603-as sorszámú fülke, maga a gép pedig 1971 és 1990 között volt rendszerben.

Benn, a ház múzeumhelyiségében (bár voltaképp szinte az egész ház mű-

zony nem egyszer fordul elő, hogy a házigazdát a vendégéi a kora hajnal még mindig néhány pohár bor társaságában, és ízes katonatörténetek kellős közepén találja. Az emberi tényező itt legalább

1949–2014

A tárlat legrégebbi ruhadarabja egy 1949M repülőhajózó öltözet, amelyet a háború után először a Magyar Néphadseregben állítottak hadrendbe. A ruhák közül a legújabb egy jelenlegi Gripen-vadászpilóta hajózóruhája.

olyan fontos, mint a tárgyak, amelyek között nem egy igazi ritkaság is található. Nyilvánvaló, hogy hely híján most el kell tekintenünk a listaszerű felsorolástól. Az mindenesetre tény, hogy kevés kertben láthatunk MiG–21-es pilótafülkét. Ez a gyűjtemény egyik legfrissebb darabja; olyannyira új, hogy még nem is a végleges „kiállítási helyén” láthatjuk. Amikor a kétszárnyú kertkapun át behozták a hazánkban ritka tárgyat, rögtön átkopogott a szomszéd (nevezük most csak Pista bácsinak), hogy megnézhetné-e, esetleg beleülhetne-e. Pista bácsi ugyanis egykor vadászpilótaként szolgált, ilyen típust repült.

zeum) legegyszerűbben a stílszerűen katonás rendben sorakozó egyenruhák vonják magukra a figyelmet. Legfőképp egy meglehetősen friss díszegyenruha keltethet megdöbbenést a katonai berkekben valamennyire jártas szemlélőben, hiszen az (a lámpafénynél jól olvasható-látható) dr. Orosz Zoltán altábornagy (a Honvéd Vezérlés főnökének helyettese) egyenruhája. Pontosabban volt.

– Néhány hete kaptam ezt a ruhát az altábornagytól. Egyik barátom, születendő új könyve révén, napi kapcsolatban van vele, segítségével kértem tőle egy felvarrót. Nemskóra telefonált a

Akárhogy is igyekezik az újságíró, a legjobb fordulatokat nem ő találja ki. Körülbelül két perccel érkezésem után csengetett a postás, és átadta Katona Józsefnek az önkéntes műveleti tartalékos rendszerbe szólító behívóját. A levél tartalmának gyors átfutása után a gyűjtő megjegyzi, hogy az elsők között lépett vissza ebbe a rendszerbe. És ugyanhol máshol is kellene megjelennie az egykori repülősnak, mint az MH Pápa Bázisrepülőtéren.

„A magánygyűjtemény – ahol majdnem minden tárgy eredeti – elsősorban saját örömömre szolgál. Vannak olyan repülőbarátaim, akiket aktív koromban nem is ismertem, most meg havi rendszerességgel járnak hozzám.” (Katona József nyugállományú zászlós.)

barátom, mondván: „Nagy baj van, mert nem egy felvarrott adott az altábornagy, hanem egy teljes díszegyenruhát.” Mire én: „Ennél nagyobb megtiszteltetés nem is érhet” – meséli az egykori „szuhojos”.

De megtalálhatjuk itt Borsche Károly ezredes, az 1985-ös díszszemle páncélos-parancsnoka, vagy éppen Kiss Sándor ezredes, az egykori MH 87. Ba-

kony Harcihelikopter-ezred parancsnoka díszegyenruháját is, hogy csak véletlenszerűen említsünk két nevet a több tucatból.

Katona József számára persze nem egy-egy zubbony vagy tányérsapka beszerzése a kihívás. Ő teljes egyenruhát gyűjt, minden egyes hozzávalójával; ami például missziót megjárt ruhák esetében tartalmazza a zsebekben

hordott azonosító kártyákat és egyéb iratokat is. Ezernyi történet közül kiragadván egyet, Katona József olykor még a szemétdombon is talál muzeális értékű darabokat. A fémből kivágott sablonon a következő név olvasható

A kertben persze nem csak élettelen dolgok találhatók. A legmeglepőbb, hogy nem messze a fent említett pilótafülkétől egy nagyobb ketreben mosómedvék pihenik ki a kora reggeli játék fáradalmait...

nagy betűkkel: „Kositzky”. Ismerős, nemde?

– Megmutattam Kositzky Attila nyugállományú repülő-altábornagynak a feliratot. Elmondta, hogy 1997-ben Kecskeméten repült egy programot, és akkor még maga sem tudta, hogy a gépre arannyal ráfűjták a nevét. Bizonyítékként megkaptam tőle az eredeti fotókat is, és valóban ott van a név – mosolyog a gyűjtő, akinek gyűjteményét többek között a nyugállományú altábornagy díszkardja is színesíti.

Különben roppant furcsa, hogy a gyűjtemény számos darabja jelenleg is aktív katonáktól származik. Különféle elismerések, kítüntetések – például a vörösiszap-katasztrófa felszámolása érdekében kifejtett munkáért. Katona József is hitetlenkedve szokta kérdezni az adományozóktól: „Miért adod ide, mikor még aktív vagy?” Válaszként gyakran csak ennyi érkezik: „Jó helyen van itt. Vagy nem?”

Tényleg lehetetlen felsorolni, mi mindent rejt ez a „múzeum”. Láthatunk itt egykori nehézbűvívár-felszerelést, második világháborús amerikai emlékgugot (eredeti, korabeli Ray-Ban napszemüveggel), Katonaorvosi szekrényt, deszant-mellényt, katonai motorkerékpárokat, teljes afganisztáni missziós felszerelést (a ruha zsebében eredeti afgán újság), egy üveg igazi repseszt (azaz tiszta szeszt), teljes katonai tűzoltó felszerelést, MiG-21-es háborús javító-készletet, fékernyőket, száztöven fele régi oktatótáblát – és így tovább.

PÁRBAJTŐR VÍVÓ VILÁGBAJNOK CSAPATBAN, EURÓPA-BAJNOK EGYÉNIBEN. HA ÉPPEN NEM A PÁSTON ADJA AZ ELLENFELEKNEK A TUSOKAT, AKKOR AZ MH ALTISZTI AKADÉMIA KÖZELHARCTERMÉBEN OSZTJA A BOKSZSÁKNAK A POFONOKAT, ILLETVE KÉPZI A HALLGATÓKAT. RÉDLI ANDRÁS FŐHADNAGGYAL VÍVÓI ÉS KATONAI PÁLYAFUTÁSÁRÓL BESZÉLGETTÜNK SZENTENDRÉN.

Világ bajnok kiképző

VÍVÓDÁSOK

A sportolónál szinte mindig hosszú a sikerhez vezető út. Egyelőre maradjunk csak a pástnál, mióta vívsz?

– 1995-ben, édesanyukám tanácsára kezdtem vívni szülővárosomban, Tapolcán. Nagyon jó volt a közönség, akkori edzőm, Borosné Eitner Kinga ösztökélt a társaságot, hamar jöttek a sikerek is, ezért ott ragadtam.

– Valamikor magam is vívtam, s mivel alacsony vagyok, a tör szakágat választottam. A te magassággal, hosszú kezeiddel, gondolom számodra egyértelmű volt a párbajtőr melletti döntés.

– Mondhatnám ezt is, mert valóban „típusos párbajtőröző testalkat” vagyok, de az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy abban az időben Tapolcán csak ez a szakosztály működött, így nem volt nehéz a „választás”.

– Ha már fegyver: gondolom a fegyveres szolgálat gondolata sem álli meszsze tőled, hiszen közel hat hónapja katonára vagy. Miért jelentkeztél a seregbe?

– A sport mellett mindenképpen szerettem volna valami más, szintén hasznos tevékenységet is folytatni. 2002-ben, Veszprémben a sorozáson alkalmasnak minősítettek. Ha nem vettek volna fel a Budapesti Műszaki Főiskolára, már akkor bevonultam volna. Így ez csúszott egy kicsit. Az újabb inspirációt az adta, hogy tavaly augusztus 11-én, Budapesten világbajnoki aranyérmert nyertünk. A rákövetkező héten felhívtak a honvédségtől, hogy akarok-e még katona lenni? Február harmadikán bevonultam.

– A hosszú hajadat le kellett vágatni, mikor bevonultál. Ennek ellenére felismertek katonatársaid. Hogyan fogadtak?

– Igen, felismertek és nagyon rendesek voltak hozzám. Az alapkiképzésen, ha önkéntest kerestek, én mindig jelentkeztem: kivittem a szemetet, mosdót takarítottam, ládát cipeltem. Mivel velem sokan kivételeztek volna, inkább többet vállaltam, nehogy a társaim azt higgyék, hogy én csak „állok a sorban”. A fizikai felméréseken is mindig 300 pont felett teljesítettem, próbáltam mindenben az élen járni, hogy lássák, nem egy tutyi-mutyi ember vagyok, akinek csak a vívópáston jó a teljesítménye.

– Kimondani is hosszú, de az MH Altiszti Akadémia Mecséri János kiképző osztály, katonai testnevelési és közelharc-módszertani részleg testnevelő-tisztjeként küzdősportot is tűzöl. A bokszt és a vívást hogyan fér meg egymás mellett?

– Úgy gondolom, hogy a bokszt és a vívást remek kiegészítői egymásnak, bár ez első hallásra kissé ellentmondásosnak tűnhet. De mindkét sportág a támasz-elhárítás elv alapján működik. Csak az egyikben nincs ott a tör. Egyébként, ha nincs edzésem, akkor délelőtt fél nyolctól délután négyig katonaként dolgozom a laktanyában: testnevelő-tisztként segítem kollégáim munkáját.

– Ha jól tudom, jelenleg is tanulsz, éppen a harmadik diplomádat készülsz megszerezni.

– Így van. Most az Óbudai Egyetem hallgatója vagyok, és már csak egy szakdolgozat választ el az okleveles mérnök-tanári mesterdiplomámtól. Emellett egy újabb nyelvet is tanulok.

– Élispport, katonaság és tanulás. Jut idő a lazításra?

– Mostanában nincs sok szabadidőm, de ha mégis, akkor is sportolok: nagyon szeretek focizni. Kedvenc csapatom a Fradi, és ha időm engedi, ellátogatok az összes meccsükre. Illetve van egy törzs-

ben nyertem egy főiskolás világbajnokságot Bangkokban. Az az én napom volt: mikor védtem, akkor is én adtam a tust, amihez hozzányúltam, abból arany lett. 2009-ben egy 250 fős mezőnyben meg-

– A parancsnokaimtól és kollégáimtól is egyaránt őszinte szeretetáradatot kaptam. Amikor Hende Csaba honvédelmi miniszter átadta a Szolgálati Érdemjel ezüst fokozatát, láttam a szemében, hogy

helyem Óbudán, egy sörkert, ahol – módjával – másképp is lehet egy kicsit lazítani.

– **Apropó, foci. Egykor te tényleg leigazoltál egy NB 3-as csapatba?**

– Egy ideig elhanyagoltam a vívást. Sérült is voltam és főiskolásként „beszippantottak” a budapesti éjszakák. Mivel nagyon szeretek focizni, így valóban leigazoltam egy NB 3-as csapathoz. Azonban a 2006-os vívóbajnokságra összedtem magam, és bezebeltem Gödöllőn egy felnőtt magyar bajnoki bronzérmet. Egy tussal kaptam ki Kovács Ivántól. A jó szereplés eredményeként után Kulcsár Győző meghívott a felnőtt válogatottba – hát visszatértem a „gyökerekhez”.

– **Ha már az érmeknél tartunk, az országos bajnoki bronz mellett melyikre vagy még büszke?**

– Minden Európa-bajnoki és világbajnoki érem közel áll a szívemhez. 2007-

nyertem az egyetlen felnőtt világbajnokságot, Heidenheimben. Bár itt nem kaptam érmet, csak egy közel húszkilós kupát, arra viszont roppant büszke vagyok.

– **Nem említetted a tavalyi világbajnoki csapat aranyérmet. Gondolom hazai közönség előtt a dobogón állni csodálatos érzés lehetett...**

– A 2013-as budapesti világbajnokság egy álom volt. Ott voltak a szeretteim: nagymamám, szüleim, unokatestvéreim, barátóm, szinte a teljes baráti társaságom drukkolt nekünk. Ez egy olyan élmény volt, amit soha nem felejt el az ember: a dobogó tetején énekelni a Himnusz egy álom volt. Amíg élek, minden évben emelni fogom a csapat aranyéremre a poharamat.

– **Biztos sokan büszkék rád a katonatársaid közül is. Mit szóltak a laktanyában, amikor megnyerted idén júniusban a strasbourgi Európa-bajnokságot?**

tényleg büszke. Ezek a megnyilvánulások mind-mind pozitív töltetet adnak az embernek.

– **A hosszabb távú terveid között szerepel még Európa-bajnoki, világbajnoki, sőt olimpiai aranyérem is. Igaz?**

– Így van. A következő szezonra tényleg felkészülést szeptemberben kezdjük. Októbertől havonta lesz egy-egy világbajnokság: Bernben, Tallinban, Dohában, aztán Heidenheimben. Májusban lesz az első olimpiai kvalifikációs világbajnokság Párizsban, és inntól kezdve egy éven át gyűjtjük a pontokat. Teljesen reális cél, hogy kijussunk a Rio de Janeiro-i olimpiára, és ki is jutunk. Mivel az olimpián is szeretnék a dobogó tetején állni, így most mindent ennek érdekében teszek: 2016., Rio, olimpia – ez most az „egy per egy”. Természetesen az olimpia után is a seregben képzelem el a jövőmet.

AMIKOR FELKEL A NAP

„RÁCSODÁLKOZNI A MINDIG VÁLTOZÓRA,
S ÉSZREVENNI, HOGY MINDIG UGYANAZ.
RÁCSODÁLKOZNI MINDIG UGYANARRA,
S RÁDÖBBENNI, HOGY MINDIG VÁLTOZÓ.”

Ezt a művészi hitvallásnak is beillő Ady-ézetet választotta bevezető gondolatként a Zrínyi Kiadó gondozásában megjelent, Amikor felkel a nap című fotóalbumához dr. Korzenszky Richárd, a tihanyi apátság perjele. A könyv előszavának folytatásában a szerző tollából magyarázatot is kapunk a választás miértjére, a költészet és a fényképezészt filozófiájának, látásmódjának hasonlóságaira, az album képeinek és a kötet elkészítésének apropójára is:

„A tihanyi dombon közel ezer éve áll már a templom: a tizenegyedik századi ablakokon ugyanaz a Nap ragyog be ma is, mint akkor, ugyanúgy fölkel és lenyugszik, amióta világ a világ. Fény és víz: az ember egyik nélkül sem tudna élni. A Balaton számomra kimondha-

atlan és megfoghatatlan ajándék. Ablakomból hol zöldnek, hol szürkének, hol bíborvörösnek, néha feketének látom. Mindig más. És mindig ugyanaz. Az ablak tövében pedig mindig ott a fényképezőgép: most, azonnal... mert a következő pillanatban már ellillant a varázs.

S miért nem elég, hogy mély lélegzetet veszek, hogy a csodát egyszerűen magamba szívjam? Mert tudom, hogy mindenkiből hiányzik valami, belőlem is, s ezt a hiányt betölteni csak a végtelen élménye tudja. Nem maradhatok közömbös, látván mindennap a természet rendjének a csodáját, annak a rendnek csodáját, amelynek valamiképpen magam is koldusa vagyok. Tihany: csend, csendesség, béke. Erről beszél számomra

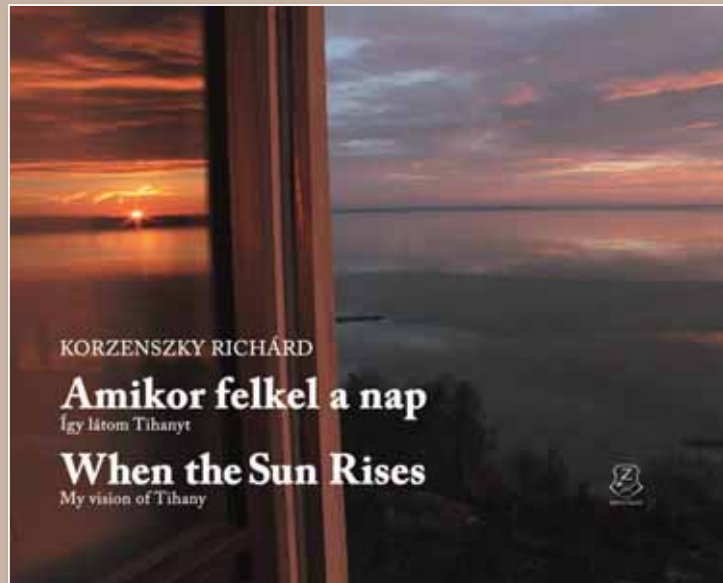
a víz, a fény, a Nap, a Hold. Ezt az igényt szeretném megláttatni, s bár nem vagyok fotóművész, azért merek mégis néhány képpel az emberek elé állni...”

Annak ellenére, hogy Richárd atyát korántsem művészi ambíciók készíteték a képek elkészítésére, a könyv bemutatóján elhangzott véleményekből ítélve, az album művész-szakmai mércével mérve is megállja helyét a hasonló témájú kiadványok sorában.

Kincses Károly fotómuzeológus például azt emelte ki, hogy ezúttal nem az alkotó megy a téma után, hanem a képek jönnek hozzá: a természet változásait kutatva szinte várja, hogy a képek megszólítsák őt. A fényképezés sajátos tudatállapot, amikor az ember szembekegyel a világ egészével és kiszedi a látványból azt a kis részt, amit szeretne. Tanácsos tehát az olvasóknak is ugyanolyan odafigyeléssel szemlélni a kötet képeit, mint ahogyan a szerző fényképezte azokat.

Hende Csaba honvédelmi miniszter a tihanyi apátság látogatóközpontjában tartott ünnepélyes könyvbemutatón hangsúlyozta: örömmel és büszkeséggel tölti el, hogy olyan szervezet éljen állhat, amely még ilyen könyvek kiadására is képes. A kötet méltatását summázva a honvédelmi miniszter rámutatott: aki ezt az albumot végiglapozza, az látja, hogy hazánk milyen gyönyörű – a Magyar Honvédségnek pedig kötelessége ennek a csodálatos országnak és kultúrájának a védelme.

A magyar és angol nyelvű kísérőszöveggel kiegészített képeknek nemcsak a megőrkítése, elkészítése volt művészi teljesítmény, hanem kiválógatásuk, kötetbe rendezésük is, hiszen a könyv készítőinek közel tízezer alkalmas felvétel közül kellett kiválasztaniuk az olvasók számára remélhetőleg legérdekesebb és leglátványosabb képeket.

Hazámat szolgálom

Felelős vezetői beosztásában végzett kiemelkedő munkája elismeréséül – a honvédelmi miniszter előterjesztésére – Áder János, Magyarország köztársasági elnöke állami ünnepünk, augusztus 20. alkalmából **dandártábornokká nevezte ki** Nagy József ezredest, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat állományából.

Állami ünnepünk, augusztus 20. alkalmából, felelős vezetői beosztásában a lelki gondozás terén elért eredményei, valamint az egyházak és a Magyar Honvédség között létrejött példátlan együttműködés kialakítása során végzett kimagasló tevékenysége elismeréseként Jákob János dandártábornoknak, a Honvédelmi Minisztérium Tábori Lelkészi Szolgálat Protestáns Tábori Püspökség táborigényvezetői beosztásokban huzamos időn át az ország védelme érdekében hadművelési szakterületen végzett kiemelkedő, felelősségteljes tevékenysége elismeréseként Korom Ferenc dandártábornoknak, a Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökség csoportfőnökeinek, Magyarország légvédelmi képeségének fenntartása érdekében végzett kiemelkedő munkája elismeréseként Kovács Ferenc ezredesnek, a Magyar Honvédség 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezred parancsnokának; Magyarország légi vezetési rendszere működtetésének területén végzett kiemelkedő munkája elismeréseként Szücs József ezredesnek, a Magyar Honvédség Légi Vezetési és Irányítási Központ parancsnokának a **Magyar Érdemrend lovagkeresztje (katonai tagozat)** kitüntetést adományozta Magyarország köztársasági elnöke.

Hende Csaba honvédelmi miniszter – a honvédelem ügye érdekében az igazságszolgáltatásban eltöltött 44 évnyi áldozatos munkája, életpályája elismeréseként – állami ünnepünk, augusztus 20. alkalmából adományozta a **Honvédelemért Kitüntetett Cím babérkoszorúval ékesített fokozatát** Szabó Péter Pál nyugdíjas ezredesnek; beosztásában huzamos időn át végzett kiemelkedő tevékenysége, valamint szakmai érdemei elismeréséül, a **Szolgálati Érdemjel babérkoszorúval ékesített arany fokozatát** Siposs Ernő

Péter dandártábornoknak, Szöllösi Antal ezredesnek, Dominek Attila alezredesnek; a **Szolgálati Érdemjel arany fokozatát** Zsiga Tamás László ezredesnek, Fierpasz Flórián Péter alezredesnek, Gergely Mónika alezredesnek, Kiss Ferenc alezredesnek, Buzás Miklós őrnagynak, Rózsa Edit törzsszázadosnak; a **Szolgálati Érdemjel ezüst fokozatát** dr. habil. Molnár Ferenc József ezredesnek, Báldy Imre alezredesnek, Csák Tamás Károly alezredesnek, Nyitrai István alezredesnek, Bernhardt Kupi Krisztián őrnagynak, Guttman György őrnagynak, Jankovics Ferenc János őrnagynak, Mák András őrnagynak, Oláh László őrnagynak, Péliné Németh Csilla őrnagynak, Harmathné Verebéli Erzsébet századosnak, Marót Ádám Péter századosnak, Németh Zoltán törzsszázadosnak, Ország János zászlós, Zadravec Sándor zászlós; a **Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát** Vincze Péter Zoltán alezredesnek, Bori János őrnagynak, Csombor Krisztina őrnagynak, Dede Gyula őrnagynak, Gere Zoltán őrnagynak, Molnár Dávid Sándor őrnagynak, Pethőné Halma Zsuzsanna őrnagynak, Vas Tímea őrnagynak, Mester Anita századosnak, Podmaniczky Tamás századosnak, dr. Benkő Brigitta főhadnagynak, Rácz István főhadnagynak, Gervai János Tamás törzsszázadosnak, Csesznok Gergely zászlós, Farkas Imre János zászlós,

Hugyecz Csilla zászlós, Kaszabné Petrőczy Edina zászlós, Kollár Pál zászlós, Kovács Róbert zászlós, Siklósiné Bujtás Andrea zászlós, Szőke József zászlós, Tischner Adrienn zászlós, Varga Bernadett zászlós, Török Szabolcs főtörzserőrmesternek, Tyukodiné Erdélyi Gizella főtörzserőrmesternek; a **Honvédelemért Kitüntetett Cím babérkoszorúval ékesített fokozatát** dr. András közalkalmazottnak; a **Honvédelemért Kitüntetett Cím I. fokozatát** Bolyosné Ujfalusi Éva Anna főtanácsosnak, Somogyi Józsefné közalkalmazottnak; a **Honvédelemért Kitüntetett Cím II. fokozatát** Boros Bánk Levente kormánytisztviselőnek; a **Honvédelemért Kitüntetett Cím III. fokozatát** Hegedűsné dr. Záborszky Csilla kormánytisztviselőnek, Szittyáné Horváth Ágota kormánytisztviselőnek, Bakos Csaba közalkalmazottnak, Beráné Pásztor Judit Mária közalkalmazottnak, Bognár Csaba közalkalmazottnak, Chibáné Wágner Györgyi Klára közalkalmazottnak, Hollósné Mercs Zsuzsanna közalkalmazottnak, Käfer Mónika közalkalmazottnak, Kiss Tibor közalkalmazottnak, Magyar Gyula közalkalmazottnak, Tóth Györgyi közalkalmazottnak, dr. Zölleiné Sziedl Tünde Irén közalkalmazottnak.

Gyászol a zászlóalj

A szolnoki MH 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj mély fájdalommal tudatja, hogy kollégájuk, Bodzsár János (Bodzsi) augusztus 13-án tragikus közlekedési balesetben elhunyt. A zászlóaljnál dolgozók valamennyien osztoznak a család fájdalmában.

Bodzsár János 1980. február 20-án született, katonának 2001. szeptember 1-jén vonult be a zászlóalj jogelőd szervezetéhez, az MH 1. Könnyű Vegyes Ezredhez. 2013. augusztus 30-ig becsülettel, tisztességgel szolgált a logisztikai század javító szakaszának gépjárműjavító rajzában, gépjárművezető beosztásban.

Összesen hat alkalommal teljesített külföldi katonai szolgálatot: 2002-ben és 2004-ben Szarajevóban; 2006-ban és 2012-ben Afganisztánban; 2008-ban és 2010-ben pedig Koszovóban szolgált. Parancsnokai mindig elismeréssel nyilatkoztak róla, megbízható, kiváló katona volt.

Leszereklését követően, 2013. november 1-jétől közalkalmazotti státusban az MH 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj logisztikai század szállítókaszak, szállítótíraj gépjárművezetői beosztásában dolgozott egészen halála napjáig.

Életvidám személyisége pótolhatatlan a zászlóalj számára.

Közlemény

A „BAJTÁRSAINKÉRT” Alapítvány kuratóriuma a 2013. évben 50 000 forint segélyt nyújtott a trázorultaknak. A kuratórium karácsonykor 40 000 forint összegben vásárolt és juttatott el ajándéktárgyakat a katonávrák számára. A 2013. év során az alapítvány személyi jellegű ráfordításai 148 000 forintot tettek ki, míg a személyi jövedelemadó-felajánlásokból beérkezett 34 000 forintot segélyezésre fordította. Ezúton is köszönetet mondunk a felajánlásokért. A 2013. évről vonatkozó beszámoló és közhasznúsági melléklete megtekinthető az alapítvány www.bajtarsainkert.freeweb.hu web-lapján.

*Dr. Abonyi Máttyás ny. ezredes
kuratóriumi elnök*

Köszöntötték a 99 esztendő Ludovikást

A napokban ünnepelte 99. születésnapját Mesterházy Gyula nyugállományú ezredes. A Honvéd Hagymányörző Egyesület nevében Nagy László nyugállományú ezredes és Siposné prof. dr. Kecskeméthy Klára ezredes névre szóló emléktárggyal, illetve oklevéllel, dr. Isaszegi János nyugállományú vezérőrnagy, a Zrínyi Kiadó megbízott vezetője pedig a Kis magyar hadtörténet című könyvvel köszöntötte az ünnepeltet. Mesterházy Gyulát tüzezhadnagyként avatták fel a Ludovika Akadémia elvégzése után, 1938. augusztus 20-án. Az évfolyamának ő a rangidős tisztje, mellette már csak ketten élnek, vitéz békei Koós Ottó és Várszegi György, akiket m. kir. gyalogos hadnagyként avattak.

Honvedelem.hu

IN MEMORIAM

2014. július 21. és augusztus 22. között elhunyt:

Bencze János ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (79), Kerekes Szilveszter ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (90), Mező István ny. ezredes (83), Belényesi József ny. ezredes (75), dr. Ország Imre ny. ezredes (82), Pesti István ny. ezredes (86), Major Sándor ny. alezredes (94), Baksa Miklós István ny. alezredes (59), Csitári Sándor ny. alezredes (82), Krácsik József Imre ny. alezredes (84), dr. Lárncz László ny. alezredes (73), Mihályi József ny. alezredes (83), Molnár Ferenc ny. alezredes (80), Répási István ny. alezredes (83), Béke Ferenc ny. alezredes (62), Biró István ny. alezredes (63), Forizs Imre ny. alezredes (90), Szombath Tibor ny. alezredes (82), Varga György ny. alezredes (94), Balogh István ny. alezredes (82), Kovács József ny. alezredes (80), Kovács Mihály ny. alezredes (85), Rausch József ny. alezredes (81), Udovecz György ny. alezredes (81), Vulevity Miodrág ny. alezredes (85), Kovács László ny. őrnagy (80), Madar Béla ny. őrnagy (84), Andirkó Sándor ny.

őrnagy (80), Durczy Balázs ny. őrnagy (70), Vojtkó László ny. őrnagy (78), Bárdi Tamás ny. őrnagy (61), Brézai Zoltán ny. őrnagy (84), Dolmány József ny. őrnagy (73), Szivos Antal ny. őrnagy (69), Bodor László ny. őrnagy (84), Bék Tibor Sándor ny. százados (84), Palotai Sándor Lajos ny. százados (65), Dekker Géza ny. százados (61), Papp József ny. százados (84), Cserhádi Sándor József ny. főhadnagy (65), Tóth István ny. főtörzsszázós (73), Szántó József ny. törzsszázós (69), Illés Gábor ny. törzsszázós (71), Varga Balázs ny. törzsszázós (75), Takács László ny. törzsszázós (77), Tóth István ny. törzsszázós (74), Bacsu Gyula ny. zászlós (76), Balogh László ny. zászlós (50), Berzsán Mihály ny. zászlós (49), Czibere István ny. zászlós (53), Ander János ny. zászlós (50), Biacsó József ny. zászlós (85), Holly Károly ny. zászlós (69), Molnár József ny. zászlós (85), Klement Ferenc ny. zászlós (61), Szabó Mihály ny. főtörzsmester (89), Vincze László ny. főtörzsmester (65), Gazi János Mihályné ny. közalkalmazott (80), Huzsvai Istvánné ny. közalkalmazott (67), dr. Szakács Gáborné ny. közalkalmazott (75).

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK.

Kőbe vésve, bronzba öntve

A NAGY TÖRÖKVERŐ

Hunyadi János számos művészt meghihetett; személyiségét, alakját szépirodalmi művek, festmények, grafikák, metszetek és köztéri szobrok idézik. Az utóbbiak sorába tartozik Tóth István 1903-ban, a budai várban felállított alkotása, amely korhű fegyverzetben, talpig páncélban, fején hollószárnyas burgundi sisakkal ábrázolja a kiváló hadvezért. Kezeit hatalmas pallosán pihenteti, lábainál török zászlók és hadijelképek hevernek, a nyakában látható kereszt pedig azt szimbolizálja, hogy nemcsak a haza, hanem a kereszténység védelmében is harcolt. A másfélszeres életnagyságú, bronzból készült szobrot az Osztrák–Magyar Monarchia uralkodója, Ferenc József adományozta, pontos helyét pedig már 1899-ben kijelölték, így Tóth művét belekomponálhatta saját alkotásába a Halászbástyát építő Schulek Frigyes, aki a teljes összhang érdekében megtervezte a mészkőből faragott, s a Hunyadi-család címerével díszített talapzatot is.

Hunyadi Jánost megformázó szobor – egyebek mellett – fellelhető a budapesti Hősök téréen, a milleniumi emlékmű részeként, illetve attól néhány száz méterre, a Városligetben, a Vajdahunyad vára néven ismert történelmi épületesoport műjépgyála felé eső oldalán is. Az utóbbi a Pécsen látható eredeti kicsinyített másolata: azt az életnagyságúnál nagyobb, bronzból készült lovas szobrot – a Kossuth-díjas Pátzay Pál alkotását – 1956. augusztus 12-én avatták fel a baranyai megyeszékhelyen, közelebbről a Széchenyi téren, a nagy törökverő halálának 500. évfordulója alkalmából. Pátzay 1951-ben hatvanéves művész közül nyerte el a szobor készítésére kiírt pályázatot. A felállítás helyszínéért szóba került a Dóm tér is, végül maga a mester döntött a Széchenyi tér mellett, ahol műve Gázi Kászim pasa dzsámija és a Szentháromság szobor szomszédságában áll.

Az 1407 körül született Hunyadi János (későbbi királyunk, Hunyadi Máttyás apja) szinte a teljes életét fegyverben töltötte: már egészen fiatalon elszegődött katonának, 1430 körül állt az uralkodó, Luxemburgi Zsigmond (1387–1437) szolgálatába, és vitézségének, bátorságának köszönhetően gyorsan emelkedett a ranglétrán. 1439-ben (immár Habsburg Albert országlása idején) szörényi bán, illetve zászlósúr lett, azaz olyan főméltség, akinek háború esetén bizonyos létszámú katonát kellett saját zászlaja alatt a király táborába vezetni.

Az Albert halála (1439) utáni trónviszály során a Habsburgok ellenében Jagelló Ulászló (1440–1444) pártjára állt. A kibontakozó polgárháborúban komoly sikereket ért el, ennek eredményeként birtokai és címei szépen gyarapodtak. Közben a Magyarország felé kacsingató Oszmán Birodalom erői felett két alkalommal is – 1441-ben Szendrőnél, 1442-ben pedig Erdélyben – diadalt aratott. 1443 júliusában törökellenes hadjáratot vezetett a Balkánra, ami olyannyira sikeresnek bizonyult, hogy egy év múltán Murád szultán – Mezd bég útján – kedvező feltételekkel békét kínált. Nagyrészt Cesarini pápai követ nyomására azonban Ulászló és Hunyadi újabb háborúba kezdett, amely az uralkodó életét is követelő vármai csatával (1444. november 10.) csúfos véget ért.

Mivel az új király, V. (Habsburg) László kiskorú volt, az országot előbb hét főkapitány, 1446. június 5-től pedig egy személyben, mint kormányzó, Hunyadi János irányította. 1448-ban e minőségében is szervezette egy nagy hadjáratot a törökök ellen, kezdetben az előzővel megegyező eredménnyel. A végzetes második rigómezei csatában (1448. október 16.) azonban – mindenképp Barankovics György sereb fejedeleme árulása miatt – vereséget szenvedett. Maga Hunyadi is fogságba esett, s csak komoly váltásdíj ellenében térhetett haza.

Kormányzóként 1453-ban mondott le, s ettől kezdve minden idejét a török elleni küzdelemnek szentelte. 1456-ban aztán hatalmas kihívással kellett szembenéznie, miután a korábban Konstantinápolyt és Szerbiát is meghódító II. Mehmed szultán a déli végvárrendszer kulcsfontosságú elemét, Nándorfehérvárt vette célba. Hunyadiat a nyugati uralkodók, a magyar országgyűlés, illetve a bandérium állítására kötelezett bárók is cserbenhagyták, de sógora, Szilágyi Mihály, illetve Kapisztrán János segítségével mégis sikerült győzedelmeskednie. A világraszóló haditettet mindazonáltal nem ünnepelhette sokáig: táborában ugyanis pestisjárvány ütötte fel fejét, aminek 1456. augusztus 11-én ő is áldozatul esett.

Feith László

Fotó:
Rácz Tünde

KATONAI MAGAZIN AZ M1-EN

14 09 28

CEL
KER
ESZT
BEN

WWW.FACEBOOK.COM/CELKERESZTBEN